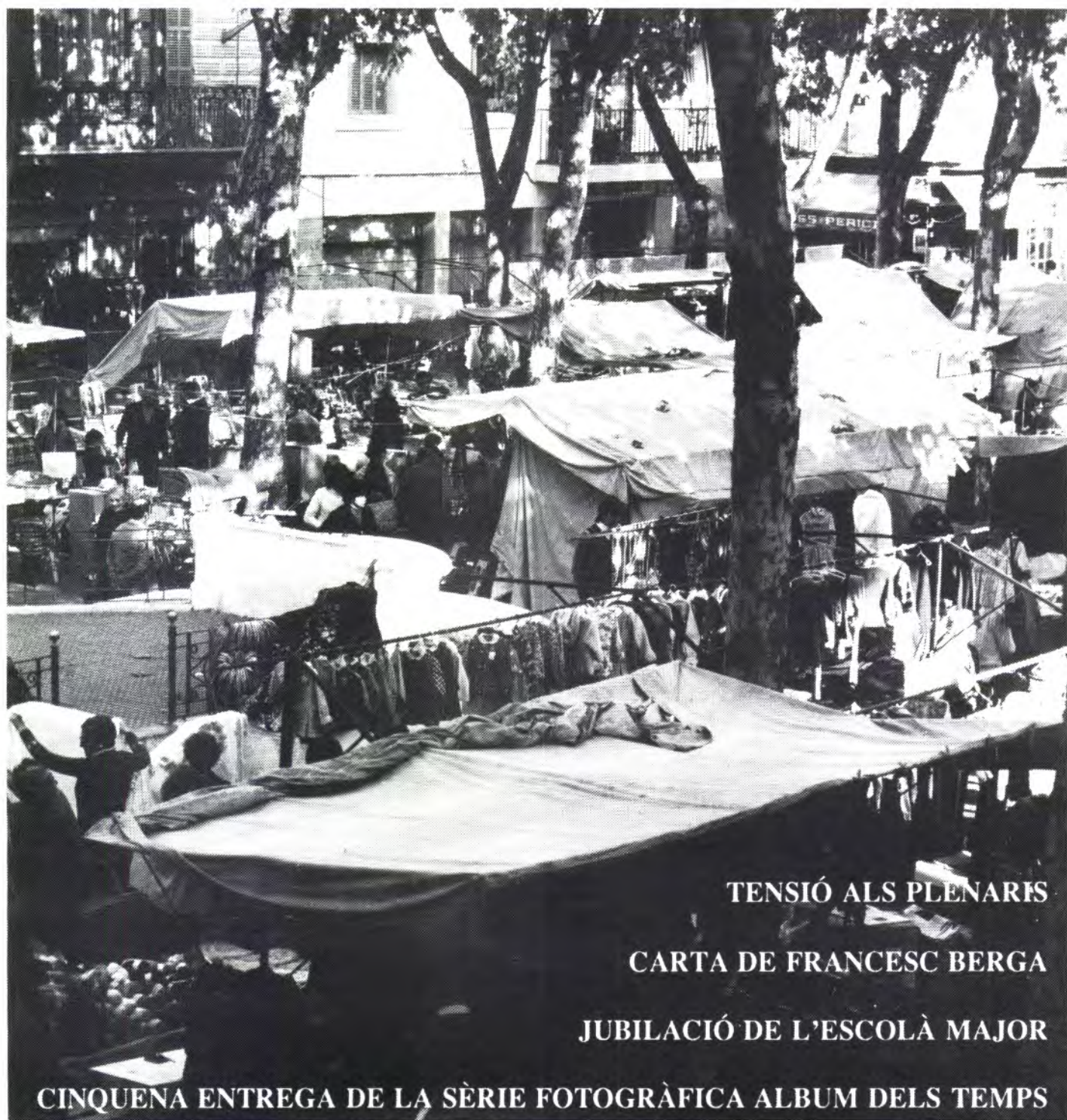

SA PLÇA

Revista de Sa Pobra

Novembre 92 - Núm. 5. Preu: 150 ptes.

TENSIÓ ALS PLENARIS

CARTA DE FRANCESC BERGA

JUBILACIÓ DE L'ESCOLÀ MAJOR

CINQUENA ENTREGA DE LA SÈRIE FOTOGRÀFICA ALBUM DELS TEMPS

RENAULT INSTALA SUS NEUMATICOS.

PARA QUE SU SEGURIDAD MARCHE SOBRE RUEDAS.

Entre la carretera y su vehículo, hay un punto de contacto fundamental para su buen andar: los neumáticos. El buen estado y la correcta presión de los mismos, le garantizan la máxima seguridad, tanto en seco como en mojado o en las curvas. Para que su tranquilidad sea total, ahora en nuestra **Concesión** le proponemos una oferta muy especial:

10 % DTO.

equilibrado
GRATIS

RENAULT

Descúbrelo en:

RENAULT

SA POBLA

Ctra. Inca, 21 - Fax 54 20 14 - Tel. 54 08 55 - 54 04 12

07420 SA POBLA (Mallorca)

Edita: Obra Cultural Balear
Delegació de sa Pobra

President: Joan Company

Administrador: Joan F. Cantallops

Director: Joan Gelabert

Consell de Redacció:

Joan A. Alomar
Joan F. Cantallops
Joan Company
Arnau Mir
Joan Socies
Miquel Seguí
Xesca Sastre

Coordinació informació local:

Jaume Triay
Margalida Socias

Fotografies: LLabrés

Col.laboradors:

Alexandre Ballester
Miquel López Crespi
Nofre Pons
Jordi Soler
Pere Bonnín
Angel Valiente
Joan Pizà
Joana Fernández
Pere Perelló
Ramon Molina

Publicitat i Subscripcions:

Tels. 86.21.27
54.05.15

Apartat de Correus: 142

07420 Sa Pobra

Dipòsit Legal: 642-1992

Impremta:

Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarri, 1
Manacor

*Els articles signats només
expressen l'opinió dels seus autors*

CRISPACIÓ

per Joan Company

Sa Pobra no ha trobat encara a quinze anys de l'acabament de la dictadura franquista una normal convivència democràtica entre els seus diferents sectors socials. Quan començaren a bufar els vents democràtics per tot l'Estat a sa Pobra es desfermaren les lògiques contradiccions que durant tot el temps de la dictadura havien estat soterrades; el mateix passà en tots els altres pobles i ciutats d'arreu de l'Estat, però mentre en la majoria d'aquests s'ha adoptat, amb inevitables esporàdiques èpoques de crisi, un cert equilibri de normalitat democràtica, a sa Pobra estem encara lluny d'haver trobat aquesta normalitat.

Les lluites pel control de la que fou l'entitat més important que sa Pobra ha tingut en tota la seva història generaren una profunda divisió entre la societat pobra, que quasi bé migpartí el poble en dos bàndols irreconciliables, aquest enfrontament ha tingut èpoques de major i de menor crispació però en cap moment s'ha assolit, ni de bon tros, res que pugui rebre el nom de reconciliació. A tretze anys de la "nit de les cebes" i quan la Cooperativa Agrícola Pobra no és altre cosa que un trist record, ningú pot pretendre comprendre la realitat política de sa Pobra sense tenir en compte aquest enfrontament; únicament des d'aquesta perspectiva es poden entendre els resultats electorals que s'han donat en totes les eleccions municipals, des de les de 1979 fins a les de l'any passat, en totes elles darrera de diferents i canviants sigles de candidatures i partits hi roman la profunda divisió de la societat pobra.

Aquesta divisió hom pretengué superar-la, una vegada desapareguda la CAP, amb el pacte electoral entre el PP, que articulà tot un sector de la societat pobra i Convergència Pobra, candidatura que aglutinava a l'altre sector. Però era i es aquest un pacte fet des de d'alt, (la més alta autoritat fou qui el concebé i l'apadrinà) que no rebé més que el recolzament de poc menys de la meitat dels vots emesos el 27 de maig de 1991, concretament 3131, l'altre meitat dels vots se n'anaren al PSM (2171 vots), al PSOE (578 vots) i al CDS (418 vots).

Els resultats electorals, que prengueren per sorpresa a més d'un, posaren de manifest que la profunda divisió entre la societat pobra persistia. Però també es ben cert que aquestes eleccions han suposat un vertader relleu generacional; avui sa Pobra està dirigida per uns regidors, que, en la seva majoria, tant per un costat com per l'altre, tenen unes quantes característiques en comú: tots són joves, molts d'ells tenen estudis universitaris, i un nivell intel·lectual, al menys en teoria, inimaginable en qualsevol altre consistori pobra; però lluny d'aquestes similituds portar a una situació de bona entesa o al menys de tolerància i de normalitat, el que hi ha a l'Ajuntament és un ambient de total crispació. Sembla com si els actuals regidors poblers, malgrat la seva joventut i la seva formació, no poguessin superar la rèmora que suposa l'haver d'arrastrar un passat d'enfrontament que en mots casos sols és conseqüència de disputes tribals.

Es del tot necessari que hi hagi per part dels nostres regidors una reflexió sobre què s'ha de fer a l'Ajuntament i, sobre tot, com s'ha de fer, tenint en compte que tots els disset regidors representen els electors que els han elegit i que cal que no es perdin les formes i que tots i cada un d'ells tenen tot el dret a expressar els parers que vulguin sense haver d'arribar a l'insult o a la desqualificació personal. Des d'aquesta perspectiva seria molt convenient que uns quants regidors veiessin el vídeo que els amics de la Televisió Pobra enregistraren en el plenari d'octubre i se n'adonarien, tal vegada, del l'espectacle que donaren.

CAMPANYA DE VACUNACIO CONTRA EL GRIP

Han estat molts els poblers que, seguint les recomanacions de les autoritats sanitàries han acudit a vacunar-se contra el grip, aquesta recomanació afecta principalment les persones majors de seixanta cinc anys i a tots aquells que pateixen malalties cròniques i problemes immunològics.

VOLADA D'ESTELS

Com a cloenda de l'exposició **ESTELS DEL MON**, el passat dia 26 d'octubre tingué lloc una espectacular volada d'estels que resultà ésser un éxit complet, foren molts, grans i petits, que acudiren a son Basca a presenciar aquesta magnífica volada

NOU EXEMPLAR DE LA SALA

Després de nou mesos de la sortida del primer número ha aparegut aquests dies el segon exemplar de la revista **LA SALA**, publicació de l'agrupació local del **PSM-NACIONALISTES DE MALLORCA**, la revista pretén fer un repàs a la problemàtica de sa Pobla, així com servir de canal de comunicació amb els seus electors.

PUBLICACIÓ DEL PSM-NACIONALISTES DE MALLORCA (SA POBLA)
Edita: M.S. D.L. P.M. 13/1992 Octubre 1992 N.º 2

N'HI HA QUE TENEN SORT
Pag. 3

L'AJUNTAMENT ABUSA
DE LES CONTRACTACIONS
DIRECTES
Pag. 5

EL BATLE DE SA POBLA EL QUE COBRA MÉS DE MALLORCA

Ja ho vàrem publicar en el primer número de **LA SALA**. El batle de sa Pobla és el que té el sou més elevat de Mallorca. En Jaume Font s'hi guanya cada any CINQ MILIONS de pessetes, els altres vuit regidors del PP, SET MILIONS SET-CENTES MIL, mentre ells segueixen cobrant aquesta elevadíssima sous, nosaltres no ens cansarem de denunciar-ho. Es miri d'on es miri són una sous d'escàndol, i encara més si tenim en compte la delicada situació econòmica que atravesava sa Pobla en aquests moments. A més, segueixen gastant QUATRE MILIONS SET-CENTES MIL pessetes en pagar un assessor jurídic, que sol compareixer cada divendres. Un poble amb les necessitats i la problemàtica de sa Pobla no ha de menester pagar un assessor jurídic que cobra aquesta milionada. Per arribar a tot aquest forat, segueixen donant UN MILIÓ VUIT-

CENTES CINQUANTA MIL pessetes a una secretària particular que pagam tots i que està únicament al servei particular d'en Jaume Font.
I, per si tot això fos poc, en el darrer ple nari extraordinari de setembre en Jaume Font i el seu grup s'han augmentat les despeses de representació en UN MILIÓ i MIG mes de pessetes, de manera que ara tenen assignats per a les despeses DOS MILIONS i MIG de pessetes anuals. Dins un recuadre podeu veure el desglossament dels sous i assignacions de tots els regidors de l'ajuntament de sa Pobla.
Esperem que al proper número de **LA SALA** no haguem de tornar a publicar els sous del batle i dels altres regidors, desitjam, ben sincerament, que reflexionem i que se'n tinguin que un poble com sa Pobla no pot pagar aquesta sous escandalosos.

SOU DEL BATLE	5.001.000 PTES.
SOU DE LA SECRETÀRIA DEL BATLE	1.850.000 PTES.
ASSESSORIA JURIDICA	4.700.000 PTES.
PROTOCOL I REPRESENTACIÓ	2.500.000 PTES.
SOU DELS REGIDORS DEL P.P.	7.700.000 PTES.
SOU DELS REGIDORS DE L'OPOSICIÓ	1.850.000 PTES.

TEMPS DE ROSARIS

Com cada any per Tots Sants els mostradors apareixen plens de rosaris, i, tal com mana la tradició toca als padrins de fonts i oncles fer el corresponent obsequi a fillols i nebots.

DIADA DE TOTS SANTS

Foren molts els poblers que compliren el dia de Tots Sants amb la tradició de visitar el cementiri, la jornada es veié molt lluïda per un dia de sol magnífic i amb una temperatura molt agradable que facilità l'anada al cementeri on es depositaren molts rams de flors.

TEMPS DE BUNYOLS

Com es tradició Tots Sants és temps de bunyols, i per seguir la tradició com cada any a varis indrets de la vila es fan bunyols que fan delícies de grans i petits, és aquesta una tradició que ve de molt enrera i que no ha sofert transformacions notables en el transcurs del temps, com no siguin les inevitables innovacions tècniques com la introducció del butà, o darrerament que han quedat arraconades aquelles bosses de paper d'estrassa tan típiques i entranyables.

CAFE
PLAÇA

CARTA D'EN FRANCISCO BERGA

Muy Sr. mío:

Acogiéndome al derecho de réplica que me concede la vigente Ley de Prensa le agradecería tuviera a bien la publicación de esta carta.

No voy a entrar en costestar al Sr. Torrens a diferentes afirmaciones que hace, referente a las cifras y hechos acaecidos durante los siete años ocho meses y dieciséis días que estuve en la Cooperativa (14-11-79 al 01-09-87), no diez años como indica Ud., porque pienso hacerlo sólo cuando, YO, considere que sea el momento adecuado.

Sr. Torrens, continua Ud. aprovechando cualquier ocasión para incitar y provocar a la opinión pública contra mi y contra determinadas personas, como ha venido haciendo continuamente. Por ello quiero, a su carta, hacer las siguientes precisiones.

En primer lugar Ud., no ha entendido o no ha leído las declaraciones que hice al diario Última Hora el

pasado día 26 de Julio, por lo que la indignación que Ud. dice querer manifestar no la comprendo, entre otras cosas, porque no explica las razones que sorprendentemente le provocan esta reacción.

Referente a mis visitas a Sa Pobla le manifestaré que se equivoca Ud., el Sr. Berga puede ir a muchos sitios en Sa Pobla, también a Son Ramón, por supuesto, aunque esta no se halle en su término municipal, de hecho cuando he recibido alguna invitación para asistir a algún lugar que me ha apetecido he asistido, y probablemente antes de que esta carta haya sido publicada habré cenado de nuevo en casa de amigos poblers. Sr. Torrens no me conteste invitándome a ningún sitio, a Ud. no lo tengo en mi extensa lista de amigos, entre otras cosas porque cuando hace ya tiempo Ud. me llamó, varias veces, para que le ayudase en esta "lucha" que quiere llevar hasta el final, usó de estas conversaciones haciendo referencia a ellas mintiendo como casi siempre Ud. hace. Afortunadamente tomé la precaución de grabar dichas conversaciones cosa que Ud. sabe desde aquella reunión a la que me convocó en el Banco de Bilbao.

Sr. Torrens, afortunadamente el tiempo es un juez implacable e impecable que a cada uno va a poner en su lugar. Tenga por seguro que tendremos tiempo de debatir, incluso públicamente, sus otras afirmaciones.

El momento lo elegiré yo.

Atentamente, Francisco Berga Picó.

SOPAR DEL PSM-NACIONALISTES DE MALLORCA

El passat 30 d'octubre el PSM-NACIONALISTES DE MALLORCA congregà un centenar i mig de simpatitzants en un sopar de germanor que es va fer a can Quic, en el transcurs del qual s'entregà als assistents un exemplar de LA SALA, publicació de l'agrupació de sa Pobla, després de sopar prengueren la paraula els regidors Joan Cladera i Nofre Pons que feren un repàs de la problemàtica municipal.

Llegiu sa Plaça,
resvista de sa Pobla

Bartomeu Tugores Crespi

Gran, 68-1°
Tels. 54 02 51. Fax 54 04 41
07420 Sa Pobla

BAR-RESTAURANT

**La
Zarzuela**

Renou, 73
Tel. 540868-SA POBLA

**COMANDES PER
ARRÒS BRUT, ANGUILES,
CABRIT ROSTIT, ETC.**

PRESENTACIO XVI TROBADA DE PINTORS

Dimarts dia 10 va tenir lloc a la finca experimental de sa Canova, la presentació de la XVI Trobada de Pintors que se celebrarà a sa Pobla el proper dia 22 de novembre coincidint amb la primera fira.

A la presentació hi eren presents els mitjans de comunicació comarcals i també locals; va ser presidida pel batle, Jaume Font, el regidor de Cultura, Joan Crespí i el de Sanitat i Serveis Socials, Antoni Serra. En representació de la Caixa de Balears "Sa Nostra" hi havia Antoni Santandreu i per part del Museu d'Art el seu director, Ramón Molina.

Es va presentar a la vegada el cartell de la Trobada, el qual ha estat dissenyat pel conegut pintor i artista Antonio Manzanares.

En aquesta edició de la Trobada s'espera que siguin més d'un centenar els artistes que es desplacin a sa Pobla i plasmin a les seves teles les més variades idees pictòriques.

ELS COMERCIANTS, FIDELS A LA FIRA DE TARDOR.

Els propers dies 28 i 29 d'aquest mes de novembre, sa Pobla celebrarà la II Fira de Tardor, després que l'èxit aconseguit l'any passat hagi influït molt en la preparació de la segona edició. Cal dir que els comerciants poblers no han donat l'esquena al projecte de la fira d'enguany i així ho demostraren en dues reunions que mantingueren; la primera

que ja va comentar la revista Sa Plaça i la segona que va tenir lloc fa uns dies al Saló de Cultura del Museu Local.

Més de cinquanta comerciants es varen reunir amb el batle Jaume Font, el regidor de Cultura, Joan Crespí i el de Festes i Esports, Josep Moyà, per tractar de fer marxa en caps de cara a la contractació d'stands al recinte de sa plaça Major. Va ser tot un èxit ja que, aquest mateix vespre, quedaren compromesos quasi tots els stands, només en restaren uns sis o set sense ocupar, però a hores d'ara solament en queden un tres o quatre.

A diferència de l'any passat, els stands estaran distribuïts de distinta forma; als stands més acostats al carrer i als dels costats del cadafal hi colocaran una sèrie més d'stands que seran una mica més grossos.

A la plaça, s'hi instal·laran un total de 42 stands.

CAMPANYA DE PREVENCIO DE DRO- GUES.

Els Serveis Socials de l'Ajuntament de sa Pobla conjuntament amb la secció de promoció de salut del Consell Insular de Mallorca té previst dur a terme un projecte de prevenció de toxicomanies englobat dins el pla de prevenció de drogues de Mallorca que aquesta secció desenvolupa.

Els objectius generals que es planteja aquest programa són els següents:

- 1.- Disminuir el nombre de consumidors i les quantitats totals de consum de drogues.
- 2.- Retardar les edats d'inici en el consum de drogues.
- 3.- Disminuir-ne l'ús problemàtic i/

**GABINET
D'ESTÈTICA
IMATGE**

C/. RENO, 76 - TELEFON 54 06 84 - SA POBLA

GUARDERIA INFANTIL

GENT MENUDA

C/. Dato, 5 - Tel. 540382

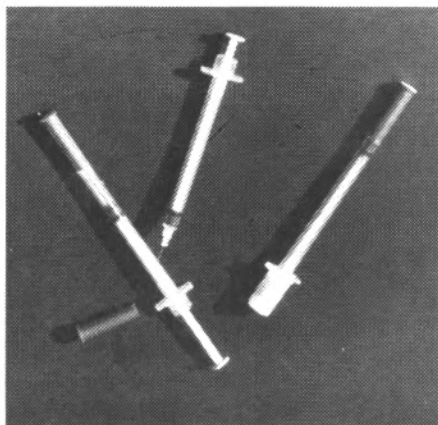
SA POBLA (Mallorca)

o minimitzar-ne les conseqüències.

Globalment, les activitats que s'aniran duent a terme són les següents:

1.- Sensibilització a tota la població

sobre la necessitat de realitzar prevenció.

2.- Formació bàsica sobre prevenció de toxicomanies a diferents col·lectius i en col·laboració amb les seves estructures organitzatives.

3.-Elaboració i difusió de materials educatius i de suport a les activitats.

CRISI DE LA PATATA.

Sa Pobla exportava a Europa, especialment a la Gran Bretanya, unes 17.000 tones de patates. Aquest darrer any, solament se n'han distribuïdes als mercats europeus unes 7.000 tones, és a dir, menys de la meitat del que s'exportava.

Al llarg dels dos darrers anys, països com Marroc, Argèria i l'Índia han introduït dins el mercat europeu, i especialment en el mercat anglès, prop de 15.000 tones de patata, provocant una seriosa competència a la producció patatera de sa Pobla ja que la major part del mercat envaït ara per els països abans esmentats pertanyia a la producció de sa Pobla.

L'aparició d'aquests competidors, els quals destaquen per una mà d'obra més barata i també per uns costos de producció més baixos, han motivat una caiguda molt important del preu de la patata provocant pèrdues constants als agricultors po-

blers.

Al pagès, la collita de la patata li surt cara en comparació als preus de venda estipulats: 8 pessetes/kg., i més si tenim en compte que una hectàrea de producció li costa, a l'agricultor, prop d'un milió de pessetes. Això ha motivat que solament s'hagi cultivat el 50% de la superfície de cultiu de patata existent a sa Pobla.

Optica Vialfàs

GABINET D'OPTOMETRIA I CONTACTOLOGIA

Margarita Vidal Rettich
òptica diplomada

MERCAT, 7
07420 • SA POBLA
BALEARS
TEL. (971) 54 03 48

Al vestíbul de l'Ajuntament davant les oficines de recaptació s'ha posat un rètol que adverteix els ciutadans d'esperar el seu torn.

NORMALITZACIÓ DE FICIENT

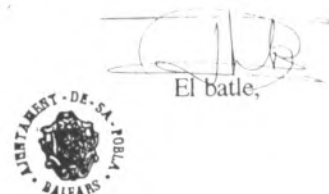
No sabem per què l'Ajuntament ha ignorat en aquest cas el reglament municipal de normalització lingüística, sobretot, tenint en compte el poc esforç que suposava la retolació adequada d'aquesta indicació per al bon funcionament de la institució.

BAN SOBRE LES MATANCES

Tothom qui vulgui fer les tradicionals matances del porc, és a dir, matar el porc a casa, té l'obligació d'acudir a les oficines de l'Ajuntament (servei d'informació) amb la suficient antelació, per comunicar el dia, l'hora i el domicili de la matança. L'Ajuntament informará les persones interessades sobre el procediment a seguir i avisará les autoritats sanitàries competents perquè en prenguin coneixement i actuïn segons correspongui.

El període de matances domiciliàries comença el dia 6 de novembre i acaba a finals del mes de febrer.

Sa Pobla, 6 de novembre de 1992

ACADEMIA CEIA

C/. MARINA 30, 1er. TEL. 862462 SA POBLA

TENIM ELS MILLORS PREUS

ORDINADORS, IMPRESSORES, FAX,
FILTRES, MOUSE, ...

PROGRAMES DE: - COMPTABILITAT,
- FACTURACIÓ,
- UTILITATS, ...

RAMS DE NOVIA - RAMELLS - CENTRES
CORONES - PLANTES - BONZAI - JARDINERIA
SERVEI A DOMICILI

C/. Plaça, 9 Tel. 540856 SA POBLA

Informació dels plenaris

per M. Socias

Segueix la tensió entre el govern i l'oposició durant el darrer plenari extraordinari de l'ajuntament de sa Pobra

Els vehicles foren protagonistes del darrer ple

El passat divendres, dia 23 d'octubre, la sala de sessions de l'ajuntament de sa Pobra va tornar registrar nous moments de tensió entre el govern i l'oposició, més concretament, entre el grup de govern i el partit majoritari de l'oposició, el PSM. Els punts a tractar al llarg d'aquesta sessió plenària en caràcter extraordinari varen ésser els temes dels impostos de cara a l'any que ve. El primer punt era l'aprovació definitiva de les ordenances de l'impost de circulació i de l'ICO.

El Partit Popular, a través del batle, afirmà que la recaptació que s'havia plantejat amb la puja de l'impost de circulació es tenia pensada invertir amb l'asfaltat dels carrers, cosa que no s'ha pogut dur a terme per no haver-se posat al cobrament l'impost.

Per altra banda, el PSM, es mantenia en contra d'aquest impost sobre els vehicles, per la quantitat de doblers que haurien de pagar els ciutadans, el considerable increment en l'impost respecte a l'any anterior.

El motiu de fricció més fort entre el grup de govern i PSM va ser degut a les al·legacions presentades en el seu moment pel partit nacionalista, segons aquest grup per la mala tramitació realitzada amb aquests impostos, i que han paralitzat el cobrament d'aquests impostos, de circulació i de l'ICO i que en aquests moments es troba en espera de la sentència per part del Tribunal Superior de Justícia. Aquest va ser el rerafons en cada una de les opinions que es

donaren tant per part del PP com per part del PSM.

Les afirmacions del batle, Jaume Font, respecte a l'actuació del PSM va ser que l'oposició paralitzava el poble i s'impedia la inversió en els carrers. Mentrestant, Joan Cladera afirmava que a causa de la manera de tramitar les ordenances es va provocar aquestes al·legacions per part del grup nacionalista, i que l'impost de circulació resultava d'allò més elevat per als ciutadans.

Per la seva banda, tampoc Antònia Soler del CDS va estar a favor de les noves ordenances, sinó que afirmà que estava en contra de la puja, entenent la bona voluntat del govern per tramitar les coses, però que malgrat la bona voluntat, la tramitació es va fer malament i ara es troba en suspensió judicial.

Per últim, Antònia Soler, del CDS, va afirmar que sa Pobra no està per fer front a aquestes puges, i la seva proposta és reduir despeses i no pujar impostos.

Les votacions varen ésser de nou regidors, els de l'equip de govern, a favor de l'aprovació definitiva de les ordenances de l'impost de circulació i de l'ICO, i en contra, els grups del PSM, PSOE i CDS, amb els seus vuit regidors.

El següent punt a l'ordre del dia era la modificació de l'IAE de cara al 93, de l'impost d'activitats econòmiques. Aquest també va ser un punt de discussió i debat entre el regidor Rafel Munar i el regidor del PSM Joan Cladera. Rafel Munar, respecte a l'IAE

afirmà que no hi havia voluntat de gravar les empreses, sinó de recaptar el mateix que a l'any anterior per la recaptació de la llicència fiscal, qualificant al PSM com el causant que no s'hagi posat al cobrament. Joan Cladera es defensà d'aquestes paraules afirmant que s'havia presentat un recurs per com s'havia duit a terme la tramitació, per haver-se anul·lat els recursos dels ciutadans a presentar les corresponents al·legacions dins els terminis d'exposició pública.

El batle de sa Pobra, respecte al tema de l'impost d'activitats econòmiques i de la seva tramitació afirmà que la mala tramitació havia començat ja a fallar primer a la delegació d'Hisenda i després que l'equip de govern va fer un estudi de les llistes arribades a través de la delegació esmentada que també va endarrerir el procés. La votació, en aquest punt, va ser d'onze regidors a favor, concretament els del grup de govern, i les regidores del CDS i el PSOE, amb el vot en contra dels sis regidors del PSM.

El darrer punt de l'ordre del dia va ser de pur tràmit i va ser votat afirmativament i per unanimitat per tots els regidors del consistori municipal, adoptant-se l'acord de sol·licitar una subvenció per l'Oficina d'Informació Juvenil.

Una vegada finalitzada la sessió plenària en caràcter extraordinari, el grup de govern va proposar segons va expressar el propi batle, Jaume Font, "a causa de la desinformació o a la mala informació que rep el ciutadà", dur a terme un profund debat sobre la situació actual de l'Ajuntament, proposant que es dugués a terme dia 19 o 20 de novembre, a la Sala de Cultura.

Respecte a aquest tema, mentre les regidores del PSOE i CDS afirmaren que ho consultarien, el PSM exposà que amb la documentació pertinent i necessària el que s'havia de fer, més que exposicions, un debat en profunditat dels pressuposts municipals i amb plenari, matisant que tot sempre en sessió plenària, igualment oberta al públic.

Xerrim

Expectació ha causat la notícia que sortí al Diari de Mallorca que anunciava que SEMILLA compraria les instal·lacions de la desapareguda CAP per vuit-cents cinquanta milions.

A la nostra revista han arribat moltes enhorabones per l'article de n'Aleixandre sobre la foto de l'Apotecaria Barons.

Recordarem que en un "referèndum" hi hagué un 85% de ciutadans que es pronunciaren a favor de l'augment dels impostos per poder asfaltar els carrers.

Hi ha alguna ànima mal intencionada que ja ha fet el comentari que si tots

acudissin a pagar el batle es veuria amb la necessitat d'allargar l'horari de recaptació.

Demanáriem en nom dels afectats que els conductors anassen un mica més en compte els dies de pluja per no esquitjar vianants i façanes.

Veiérem amb molts bons ulls la retransmissió que feren els amics de la TVP del darrer plenari municipal.

Seguint amb el tema del darrer ple, hi poguerem veure ciutadans que s'hi estrenaren, esperam es repeteixi la seva assistència.

Ara que l'Ajuntament ha organitzat els cursos de llengua, seria convenient que molts regidors s'hi apuntassin.

Ha estat molt comentat el desafiament a un debat públic fet pel batle a l'oposició.

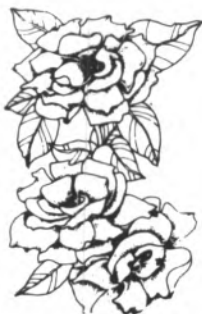
La policia municipal el dia de Tots Sants dugué a terme una bona i efetiva tasca de facilitar l'accés al cementiri.

Després del partit del Barça-CSKA se sentiren quatre trons, finalment però no arribà a ploure.

Estam contents de la iniciativa del poble de Son Servera d'inaugurar una penya amb el nom del nostre Llorenç Serra Ferrer.

El nostre col·laborador Joan Llabrés, després d'haver-ne fet ús durant prop de vint-i-cinc anys, ha decidit retirar el 850 i comprar un cotxe nou.

Cultiu i Venda de Flors

Flors de son Bonafús

Gladiols - Clavells
Tulipans - Iris

a 1 km. de Sa Pobla, Crt. Can Picafort
Tels. 54 14 71 - 54 09 03 Finca de Son Bonafús
Camí dels Gorrións 07240 Sa Pobla

Drogueria
Ferreteria
Pesca

Jugueteria
Perfumeria
Regal

CA'N MUNAR

C/ Major, 36
Tel. 54 03 98

SA POBLA
Fax 86 23 61

ENTORN A LES NORMES SUBSIDIÀRIES DE SA POBLA

per Joan Fiol

Per primera vegada en la seva història sa Pobra compta amb un ordenament urbanístic propi adaptat a la seva idiosincràsia. Enrere queden els anys de deliberacions i modificacions que ara s'han concretat en un document de síntesi, que són les Normes Subsidiàries i que pretenen, en els pròxims anys, dinamitzar i ordenar el desenvolupament del nostre poble.

Unes Normes que tanquen un capítol més de la història de l'urbanisme del nostre poble.

La Pobra es fundà arran de les Ordinacions del rei Jaume II, al segle XIV, configurant-se en quadrícules ortogonals tallades per carrers paral·lels a dues vies principals que es creuaven, les quals podrien correspondre als carrers Major-Mercat (camí vell de Ciutat a Alcúdia) i al Plaça-Muntanya (antic camí de muntanya de la transhumància), seguint el model romà reinterpretat pels urbanistes de la Cort del rei Jaume II.

Aquest model perdurà a finals del segle XIX, quedant delimitat avui en dia pels carrers, Antoni Maura, Renou, Comerç i Fadrins. L'arribada del ferrocarril, el nou traçat de la carretera de Palma a Alcúdia, així com les comunicacions amb els nuclis veïns de Muro, Llubí, Búger, Ca'n Picafort i Port d'Alcúdia es converteixen en els nous eixos del creixement pobler durant el passat segle i fins ben entrat aquest.

El Pla d'Alineacions i Eixample, co-

negut com el Pla Fuster, contemplava l'any 1947 la creació d'una via de circumval·lació per comunicar els distints accessos al poble.

Toni, sa Punta d'en Capó, els edificis de les dues cooperatives i altres naus industrials, reclamaven urgentment una definitiva i pròpia planificació urbanística.

Les Normes Subsidiàries fan possible la legalització de les urbanitzacions de Crestatx, s'Ubac i son Toni, que es converteixen en dos nous nuclis de població. També preveuen la creació d'una ronda de circumval·lació, a la manera del Pla Fuster, envoltada de tretze sectors urbanitzables que tendran usos residencials i industrials. Sa Pobra queda configurada com una petita ciutat amb una capacitat potencial de 25.000 persones, més del doble de les existents. Una xifra exagerada si tenim en compte el creixement demogràfic d'aquest segle.

També protegeixen tota la Serra de Gaieta, la Penya Roja, el Puig de Son Cladera, els voltants de l'Albufera i les terres de conreu. Fins i tot pretenen l'ampliació del Cementeri Municipal, que a diferència d'abans, passa a formar part del nucli urbà.

Els objectius de les Normes són ambiciosos i la seva execució plena de dificultats. El gran creixement previst s'ha de fer compatible amb la dotació de la infraestructura i l'equipament dins els terminis fixats per la nova Llei del Sòl aprovada enguany. Ara, el repte és el compliment de les Normes. En cas contrari, els seus postulats se n'aniran en orris.

La Llei del Sòl, de l'any 1958, estableix la creació de Plans Provincials d'Ordenació territorial. El de les Illes Balears restà finalitzat l'any 1973 en ple boom turístic. Aquest Pla preveu que cada municipi faci el seu planejament urbanístic. A sa Pobra aquest planejament està definit a les Normes Subsidiàries.

L'elaboració de les Normes Subsidiàries començà l'any 1978 amb la delimitació del sòl urbà i fou interrompuda i afectada per la Llei de Parcs Naturals, la Llei de Costes i, darrerament, per la Llei d'Espais Naturals.

El ràpid creixement que va viure sa Pobra durant aquests anys anà per davant de les previsions dels urbanistes. Exemples com, Crestatx, s'Ubac, son

**DISTRIBUÏDOR DE:
KAS - PEPSI - 7-UP**

Aigua FONT D'ES TEIX

PRODUCTOS INDUSTRIAS CARBONICAS, S.A.
Carretera de Muro, s/n. Tels. 54 03 44 - 54 23 85
07420 SA POBLA

**MASSATGES
TERAPÈUTICS**

SA POBLA TEL. 54 03 72

MIQUEL SERRA I BENNASSAR**TOTA UNA VIDA DEDICADA A L'ESGLÉSIA**

per J. Company

Divendres dia 13 s'ha jubilat, després de més de vint-i-sis anys de servei com escolà major de la parròquia de sa Pobla, Miquel Serra i Bennassar, més conegut per en "Miquel Senceller" o per "don Miquel" com el coneixem tots els que, d'una o d'altra manera, hem estat de petits relacionats amb la parròquia.

Però aquests vint-i-sis anys d'escolà major no són, ni de bon tros, tots els anys que don Miquel ha dedicat a l'es-

glésia, ja que abans de ser-ne l'escolà, n'havia estat l'organista a partir de 1956, i abans d'això havia estat deu anys al seminari (de 1939 a 1949, on arribà a cursar el segon curs de Teologia) que hagué de deixar per problemes de salut. Per tant no fou altra cosa que un problema de salut el que impossibilità don Miquel de poder cantar un dia la seva primera missa com a capellà, vocació que des de la més tendra infància havia sentit, i no poder-la dur a terme ha constituït la frustració de la seva vida. Després de sortir del seminari aprovà els exàmens de Revàlida i començà els estudis de Magisteri que hagué de deixar quan feia el segon curs pels mateixos motius que l'empenyeren a deixar el seminari.

Don Miquel és, per a mi, una persona molt entra-nyable, una persona que evoca tota la meua infantesa, algú que sempre en tot moment feu de la comprensió i del diàleg la seva més important arma pedagògica.

Darrera la seva modesta feina sempre hi he vist la persona formada i culta que en anys de foscor intel·lectual mantenia l'esperit crític despert, sense deixar-se emportar per l'onada adotzenadora de l'opinió feta massa. Amb ell vaig començar a entreveure que moltes coses no eren tal com ens volien fer creure que eren, i a adonar-me del silenci còmplice que envoltava tantes persones i tantes qüestions.

Per aquest número de SA PLAÇA, que surt en els dies en que don Miquel es jubila, m'ha semblat que era de tota justícia fer la conversa amb ell, encara que no sigui més que com un petit reconeixement a un home senzill però que ha mantingut una integritat envejable.

-Com va arribar a fer-se escolà de la parròquia?

-Vaig veure frustrada la meua vocació que era la d'ésser capellà, tampoc vaig poder acabar la carrera de Magisteri, i les circumstàncies foren les que manaren, i així vaig veure'm amb la plaça d'escolà; jo mai abans havia pensat que podia acabar d'escolà, encara que no sortia massa de la meua manera de veure el món, sempre havia estat en contacte amb l'església: primer d'escolanet, després com a seminarista, i com a organista més tard.

-Com s'ho va agafar això d'esser l'escolà?

-Al començament ho vaig prendre sense massa entusiasme però amb el temps vaig anant agafant un vertader amor a la meua professió fins a

converti-la amb l'objectiu de la meua vida, fins al punt d'arribar a considerar l'església com una cosa meua, tant en l'aspecte material com amb l'aspecte espiritual; tots aquests anys, pel meu compte i sense que ningú m'ho manés, durant els mesos de primavera i estiu he anat arreglant la teulada de l'església, feina que tenia el seu perill però que jo feia amb molt de gust.

-Però en cap moment, no ha sentit que el seu nivell de formació intel·lectual estava molt per damunt del nivell que hom espera d'un escolà?

-Al principi sentia com una espècie de complex, però després vaig agafar aquesta feina amb molt de gust i desaparegué completament tot tipus de complex que pogués haver sentit.

-En el transcurs d'aquests anys ha conegut molts de rectors i capellans, quines relacions ha dut amb ells?

-En general sempre han estat bones, encara que evidentment hi havia una certa contraposició entre el que jo pensava, que estava molt més prop de la línia de renovació marcada pel Concili Vaticà II, i alguns capellans que estaven educats en una línia més ancorada en el

"vaig anar agafant un vertader amor a la meua professió fins a converti-la amb l'objectiu de la meua vida "

passat, com era el cas de don Jaume Vallés, que era molt bona persona, però amb unes idees que no s'avenien massa amb els nous vents que bufaven a l'església.

-Quin record té del rector Palou?

-El rector Palou va fer moltes obres i reformes a l'església, però el tracte amb els seus subordinats era molt sever.

-Quina ha estat per a vosté la reforma més important que s'ha fet en aquests anys a la parròquia de sa Pobla?

-Sense cap dubte que la restauració de l'orgue, restauració que fou possible gràcies a l'interès que tingué amb l'empresa el rector Joan Perelló i Sansó que hi dedicà moltíssims esforços, però avui, gràcies a ell sa Pobla té la sort de tenir un orgue magnífic i també un magnífic organista com és en Miquel Bennassar.

-Què és el que més li ha molestat durant tots aquests anys de fer vida per la parròquia?

-La manera com es tracta el patrimoni eclesiàstic, l'any 1972 és va dur a terme la reforma del Presbiteri, aques-

ta va ser la primera de les reformes que m'afectà negativament perquè veia que el patrimoni de l'església s'anava deteriorant progressivament, com anècdota et contaré que el tractor que hi feia feina va quedar encallat dins el buit de la tomba del Rector Tomàs Serra.

"el que m'ha molestat més es la manera com es tracta el patrimoni eclesiàstic"

Després varen seguir altres reformes, no menys desgraciades, que no vull recordar perquè tots les coneixem, a les quals vaig haver d'assistir impotent.

-Respecte als tema dels escolans, té problemes la parròquia per aconseguir-ne els que li són necessaris?

-Fins al moment que s'electrificaren les campanes, sempre teníem els que necessitàvem i més, a partir d'aquest moment els al.lots perderen una motivació forta i en gran part deixaren de venir

-Vol dir que ha vist malament l'e-

lectrificació de les campanes?

-No, en principi la decisió em sembla correcta ja que el rector, per reduir despeses, una vegada jo em jubilàs, no volia posar cap altre escolà.

-Ara que s'ha jubilat, quins projectes té?

-De moment vull descansar una mica, després faig contes tornar-me a incorporar com a director del Cor parroquial, m'agradaria continuar al servei de la parròquia en tot allò que pugui ajudar. També ara podré disposar de més temps per a llegir.

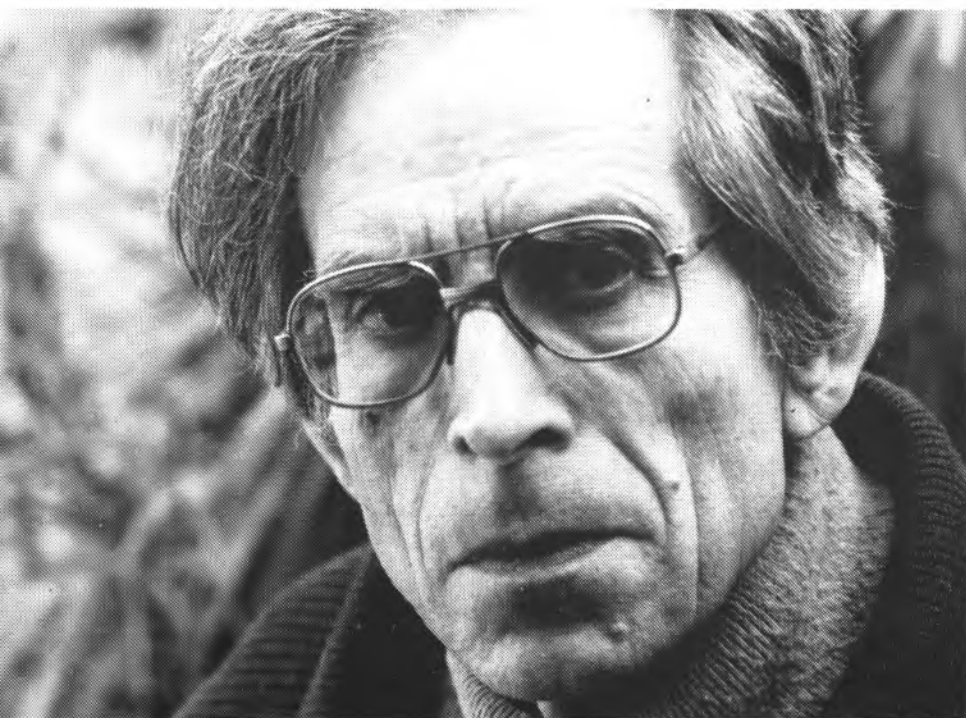
-Vostè sempre ha tingut una passió per la lectura, quin tipus de llibres són el que llegeix amb més assiduitat?

-Sí, és cert la lectura ha estat la meva passió, m'ha interessat molt l'història, però sobre tot els temes de religió i fe, sempre he procurat estar al dia en teologia.

-Que voldria dir per acabar?

-Que la meua vida no ha estat un camí de roses, he tingut fracassos i no he pogut bravejar de molt bona salut; però diuen que Déu escriu dret en ratlles tortes, i en Déu i en sa nostra Mare del Cel he posat sempre la meua confiança perquè perdoni els meus errors i defectes, i, encara que pugui parèixer que aquestes idees estan passades de moda i que avui l'únic que conta són els diners i passar-s'ho bé, jo puc dir que la fe i confiança en Déu ha estat el que m'ha donat força per afrontar els reversos de la vida i poder mirar-la amb una dimensió de transcendència i eternitat.

"la fe i confiança en Déu ha estat el que m'ha donat força per afrontar els reversos de la vida"

MOU-TE !!

per Nofre Pons

Una dona, quan arriba a la menopausa, comença un procés de pèrdua de calç als ossos que s'en diu osteoporosi. Això fa que tingui més predisposició a rompudes, sobre tot al canell, al "ballador de s'anca" i a les vertebres, que s'esclafen, i produeixen dolors a columna.

Fa uns anys, va aparèixer un medicament que, amb un intent de retardar la pèrdua de calç, es ven més que els bunyols. Es diu calcitonina.

Tres inconvenients té: Primer: sols té acció sobre una part de l'os: no evita la pèrdua de calç cortical, que es la més important. Segon: la seva acció es d' uns tres mesos, després el cas es fa resistent al medicament. Tercera: el preu mensual del tractament sol esser unes trenta mil pessetes.

Idò bé: heu de pensar i saber, senyores de cinquantena per amunt, que hi ha un altra tractament, tan o més efectiu que la calcitonina, molt més barat i que es pot aplicar tota la vida. Consisteix en posar-se roba còmoda, treure de la portassa la vella bicicleta, i donar la primera pedalada. O, sense vergonya, partir un horabaixa de sol d'aquests que mos regala aquesta tardor, i caminar fins a les primeres costes de Bugar. O apuntarse a gimnàstica dels cursos municipals, o nedar a l'estiu, o córrer, o ballar, o anar a cercar picornells.....

El nostre cos s'ha format

durant cinc-cents mil anys, no per pujar pisos en ascensor, ni anar en cotxe, ni passar vuit hores cada dia assegut a una cadira. I ho manifesta molt sovint. Moure's, fer exercici es començar a retrobar el teu cos. I començar-lo a conèixer es el primer pas per estimar-lo.

Voleu més avantatges de l'exercici? Més exemples:

L'exercici, per ell mateix, s'ha demostrat com a protector davant de les malalties circulatories. Baixa el colesterol que es diposita a les arteries. Els cardiòlegs recomanen exercici fins i tot als pacients que han tingut infarts. En Joan Gananci ho ha entès molt bé, i des que va estar malalt va a ballar cada fi de setmana.

l'exercici és un bon protector de les malalties circulatories

Un altre detall, crec que molt important: l'exercici físic, estimula unes substàncies que es diuen endorfines (el córrer es una droga). Aquestes endorfines, tenen una clara acció estimulante d'una oliveta responsable del vigor sexual als dos sexes. L'exercici estimula la sexualitat!

Tot es bo, en l'exercici? No. S'han de prendre precaucions:

* Tothom, abans de començar a fer un esport, ha d'anar al met-

ge. S'ha de fer una prova del cor, mirar tensió i seguir els consells del professional sanitari.

* S'ha d'escollir l'esport que agradi i sigui adient per l'edat i condició de la persona.

* Començar molt gradualment l'exercici. Conformer-vos amb molt poquet els primers mesos, i deixar que sigui el propi cor el que dicti el ritme.

* Esser feliç en l'exercici requereix nocompetir. Ni tan sols competir contra tu mateix: ja basta la vida competitiva que estam obligats a dur, per haver de competir també en els moments d'esplai.

Acabaré amb una confessió íntima aquesta nota: ha estat corrent, "arrossegant" els meus noranta-cinc quilos per entre els pinars de la platja de Muro els horabaixes d'estiu, rodant entre les barques i llums vermelles al passeig marítim, els vespres de tardor, o respirant a tot pulmó els aires hivernals de la carena per Sant Miquel de Campanet, quan he pogut entrellucar de lluny- la Felicitat.

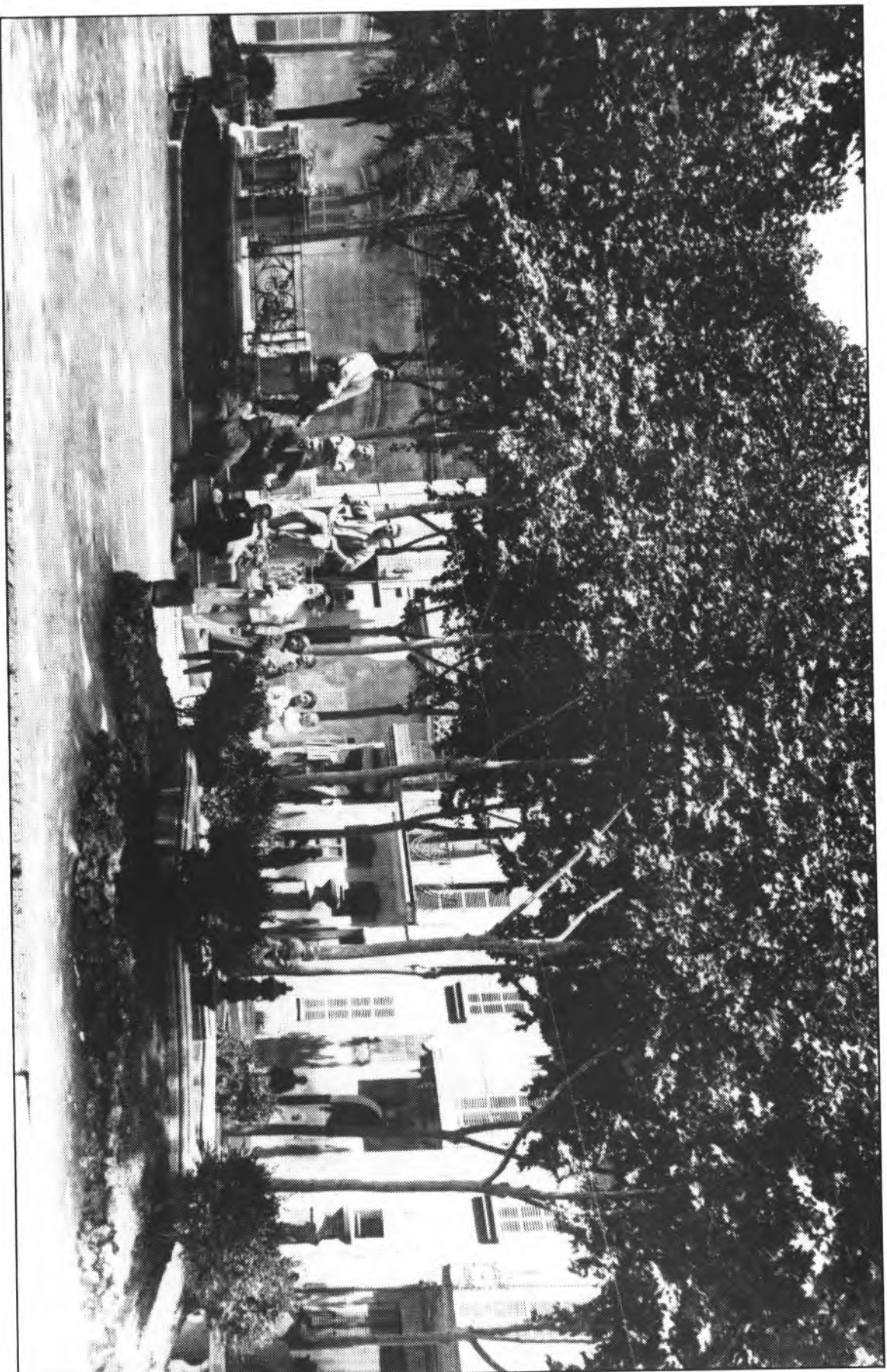
C/. Pintor Picasso 71
Tel. 54 01 69

Sa Pobla
Mallorca

PRESSUPOSTS NOCES, COMUNIONS, ETC.
C/ Fielding cantó Verge del Carme - Tel. 86 40 10
PORT POLLENÇA - MALLORCA

ALBUM DEL TEMPS

PLAÇA MAJOR
abans de l'any 1924

Elsa

per Joan Pizà

L'estat de benestar, que els polítics prometen i que no acaba mai d'arribar -a molts d'ells sí els arriba mentre els demés seguim esperant- és producte de la filosofia del consum i de l'abundància, que això sí que ja ens ha arribat i ens afecta a tots de distinta manera, i no només en la decoració de les cases, els electrodomèstics, els cotxes, etc. Ens afecta fins a tal punt que hi podem incloure els que denominam "animals de companyia", això d'"animals", sigui dit amb tot respecte. Recordau que a quasi totes les cases gaudíem del cant amorós del rossinyol, la cadarnera, o el canari, de la xerrameca incoherent del "periquito", o dels humils canets i moixos que menjaven poc i caçaven rates mentre vivien de les sobres de la taula del senyor...

Eren altres temps, sens dubte. Atreviu-vos, avui, a fer una volta pel poble. Hi trobareu cans de tot llinatge i condició que gaudeixen, entre altres sinecures, de règim d'alimentació especial i servei a domicili de veterinari. Alguns, fins i tot, tenen casa a la mar -això de passar l'estiu sota una figuera ja no s'estila- i els podreu trobar a la platja dormint sota un para-sol o nedant amb la família. Mirau, al bar on vaig a berenar els matins hi ha tres cans d'importació i un lloro renouer, i vos asseguro que un amic meu que es diu Pere tenia un Gran-Danès que era un besnét d'un d'aquells canots que el Kaiser Guillem II tenia al seus peus

quan es va fer la famosa fotografia.

Pot ser pensau que estic exagerant. No és cert. Què no vos recordau que els diaris contaven que a Nova York -que encara estan més "avançats" que nosaltres- hi trobaven caimans, serps i no sé que més dins les clavagueres? Doncs jo vaig anar a noces i vaig trobar un lleó. Si senyors, un lleó. Millor dit, lleona. I es deia Elsa.

Sabeu que prop d'aquí hi ha un castell, que com que no ni ha prou també es museu-cafeteria-discoteca-parc infantil-bar restaurant etc. etc. etc.? Doncs aquí estava l'Elsa, dins el fossat d'aquest... digau-li castell. Estava ajaguda i movia la coa mentre els convidats a noces entravem al menjador, que curiosament estava decorat amb totes les banderes de països allà on no hi ha lleons. Després vaig saber que l'Elsa havia arribat a Mallorca, molt petitona, per fer un intercanvi cultural. Es a dir, que ella i el seu amo es passejaven per la platja i es feien fotografies amb els turistes. Però els dies no passen de bades, l'Elsa va créixer, el negoci de les instantànies va deixar de ser productiu i s'acabà la temporada. Quan jo la vaig conèixer encara era

jove, però ja caminava amb l'amenaçadora i elegant agilitat pròpia dels grans felins.

Fou més afortunada que els caimans de Nova York, perquè pocs dies després va sortir fotografiada als diaris. Els ecologistes -sempre a punt- s'interessaren per ella, i conseguiren que la traslladassin a un Safari Park de la península. Però aquell dia, mentre jo badocava i ella movia la coa, algú que estava al meu costat explicava que la lleona era més ximple que un xotet, que la setmana passada l'havien duita a una discoteca i que la gent li feia jocs. I amb això arribà un home amb una bossa de plàstic d'on va treure un "pollo campero," d'aquets que ens arriben plomats, sense cap ni peus, amb les ales plegades, com enravanadets de fret, i cridant: ¡Elsa!, va tirar el "pollo" al fossat. L'animalet s'hi acostà, ensumà el pollastre una bona estona i després, ajudant-se amb les arpes, començà a sopar.

Molt em tem que n'Elsa no arribi mai a aguaitar gaselles entre les herbes altes de la sabana, ni perseguirà el cebú, ni ferà una llarga sesta familiar baix d'una ombrívola acàcia. Ni caurà, honrosament abatuda, pel tir del Springfield d'un gran caçador blanc a qualche lloc inesperat dels verds turonells d'Àfrica, on es dibuixa, lluny, la blanca cim del Kilimanjaro.

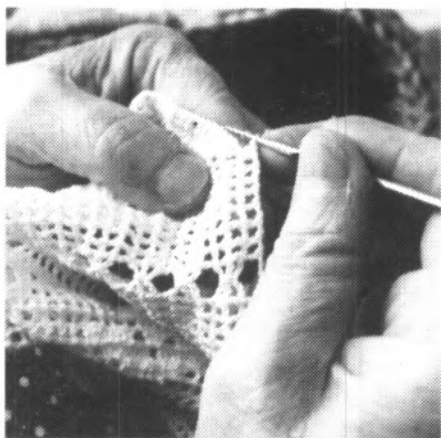
Pel contrari, sota la rosada i el salistre que ve del Puig Major, li donaven per sopar el mateix que la meua dona em sol donar a mi. I es que l'abundància, amics meus, es una gran cosa.

Bar Alomar

Ca'n Corti

C/. Ruido, 81 - Tel. 86 22 11 - SA POBLA

fent randa...

per Ceba Quenofatall

Em costa haver d'admetre que aquesta tardor els esclata-sangs surtin mal parats a causa d'una mala mosca. Alterar coses tan sagrades com aquestes em fa sospitar que l'aire està més enverinat que mai. Si no cau un bon aigua passaran coses pitjors. Com

per exemple aquest debat que es prepara ara amb això de les ordenacions de sacerdotesses anglicanes. No crec que siguin les úniques sacerdotesses del planeta, però la decisió provinent d'un país com Gran Bretanya sempre serà més transcendent per a l'església de Roma. De fet, pocs minuts després de conèixer-se la notícia, el Vaticà emetia un comunicat de reprovació i deixava ben clara la postura oficial dels catòlics que com a mínim en els pròxims 300 anys no faran cap passa per trencar la subordinació de les catòliques creients i practicants. He de confessar que alguns dels herois de la meua infància han estat profundament misògins. Quan ho vaig descobrir em vaig sentir una mica culpable que m'haguessin agradat tant, com en Tin-Tin o n'Ulisses, de l'Odisea. Però que hi farem, una també pot ser el seu pitjor enemic.

Una vegada gran, els practicants de la misoginia m'han semblat essers ridículs, ben lluny dels meus herois infantils. Però bastant menys innocents. Els he trobat, amb sorpre-

sa, en una metàfora de futbol, en un acudit banal i donant-se la raó amb arguments del tipus de les novel·les barates de pistolers. Es a dir, utilitzant la violència verbal o les desqualificacions per ridiculitzar les dones. Sempre hi ha un motiu subjacent, potser la por d'un reducte a perdre els seus privilegis.

Un avantpassat contava un vell acudit. Deia que estava sant Pere abocant amb una cullera el seny als homes quan s'adonà que el brou no li bastaria i decidí estalviar. Justament fou quan li tocava el torn a les dones que quedaren amb la meitat de seny dels homes. L'acudit que ara pareix un disbarat segurament tenia els seus arguments aristotèlics que també són mals d'entendre avui en dia. La meua àvia deia que amb la meitat de seny les dones han fet retre molt el cervell i se quedava tan panxa. Així m'ho contava mentre feiem randa i arribavem a la conclusió que les vànoves s'haurien de poder exposar al Museu d'Art Contemporani, com a autèntiques obres d'art i de paciència.

NADAL COMAS
Agent Peugeot-Talbot

Ctra. Pollença s/n
Tels. 54 04 82. Fax: 54 05 51
07420 SA POBLA

**CONFECCIONS
GÈNERES DE PUNT**

Manolo

Muntanya, 19 - Tel. 54 16 79
SA POBLA - Mallorca

LA NOVENA DE LES ÀNIMES DELS ANYS SEIXANTA

Al meu temps d'escolanet, durant la tardor, els diumenges capvespre tenien un caire una mica agredolç. Durant els nou diumenges anteriors a la festa de TOTS SANTS es feia la NOVENA DE LES ÀNIMES al cementiri.

L'anada al cementiri era com un passeig multitudinari i colorista on onades d'infants, joves, monges, homes, capellans, dones, escolanets, etc, tots amb la seva indumentària, donaven a l'aire tardoral de sa Pobla un encant com de postal antiga.

En arribar al fossar, l'escenari era del tot insòlit: una escampadissa d'homes asseguts damunt les lloses de les tombes o bé un eixam de dones amb cadira d'estisora pels passadissos netíssims i rivetejats de bellveures i crestes de gall; tonalitats de verd intens i morat de casulla que esmaltaven tot el cementiri.

El silenci es podia tallar amb una espasa quan el capellà "Real" amb veu de tro entonava la planyívola cançó de la novena: "Oïu GERMANES PIETOSOS..." tot el poble seguia el primatxer cantant a cor aquella cançó, la música i la lletra de la qual ens posava a tots la pell de gallina. Mentrestant, un predicador, amb estola morada i bonet de quatre puntes, s'obria pas entre els fidels cap a una trona portàtil, instal·lada al bell mig del caminal gran, prop de la capella.

L'espectacle era patètic i esfeïdor. S'alçava potent i amenaçador la veu del predicador, tot recordant al devot auditori el dolor que patien les ànimes al purgatori i la necessitat

que tenim tots d'obrar bé en aquesta vida per tal d'evitar els anguniosos turments en l'altra.

De vegades, sobre el cementiri planava una llum temorenca que es barrejava amb l'horabaixa nuvolós i gris a punt de tempesta. Altres, també record, quan el predicador, des de la trona estant llançava en l'aire els anatemes més pregons contra els pecadors i d'improvist s'oïa un crit sec i compacte de "GOOOOL..." que per uns instants ens feien sentir que encara érem d'aquest món.

Avui, he arribat fins al cementiri. El cementiri era lluent d'estrany i animetes. No hi ha hagut novena com abans.

Tanmateix els morts un pic cada any tenen la seva festa.

Tanmateix els vius fan cas als morts, il·lustrant les baules de les tombes i posant-hi palmes i corones. Forma i manera anual i ritual que té la gent d'espolsar-se amb flors una mica la consciència.

Els cementeris, per a Tots Sants, fan goig, fins i tot més d'un se serveix dels passadissos, enmig de tombes llambrejants, per lluir el seu millor vestit.

Però tant se val. Malgrat la Pompa de la Mort el dia de la seva festa, tothom defuig del recer de la seva ombra.

Avui, al cementiri, tot contemplant el mostruari florit i lluminós de sepulcres que pregonen antigues i finiquitades condicions socials, he comprès que la mort no hi fa excepcions amb la gent.

La parca de la falç no en sap res de condicions socials, però els pobres mortals sí que en saben; que fins i tot després de morts volen mantenir la seva casta amb tombes més brodades i baules més lluentes.

Però és ben segur que la Mort només té un sedàs i que per davall els nou pams de terra que cobreixen les despulles, tots els morts són iguals.

Al capdavant, la Mort és l'única veritable institució certament omnimoda i paritària d'aquest món arter i ple de fal·làcies. Les dispenses, exempcions, privilegis, butlles i prebendes no figuren al codi de la Mort. Això pot ésser un conhort pels desheretats del món. Això pot ser un mal guany pels qui, de l'acumulació de bens materials en fan credo.

En qualsevol cas, dins pocs dies les flors seran musties. El vent espargarà pels racons del cementiri les restes de la festa dels morts. Tot serà com abans: silenci, algun pom de lliris als peus d'una o dues tombes, i els morts es quedaran sols, com sempre, fins el dia de Tots Sants de l'any que ve.

Jordi Soler

XIIè ENCONTRE DE COMPOSITORS 1.992

Des del dia 28 al 30 d'octubre es va celebrar a Palma el XIIIè Encontre de Compositors.

Ja fa gairebé tretze anys que els Encontres, que nasqueren a sa Pobla de la mà d'A.C.A. i el seu president i fundador Antoni Caimari, se celebren a Mallorca cada cop amb més ressonància internacional.

Aquests ENCONTRES sorgiren per tal de donar a conèixer la música clàssica contemporània i perquè el compositor es pogués retrobar amb altres compositors i comentar en directe amb el públic la seva obra.

El programa d'aquesta edició ha estat el següent:

CONCERTS

Dia 28. Teatre Principal.

ALDO CLEMENTI. ARTHUR HONNEGGER. FLAVIO EMILIO SCOGNA. ALBERT SARDÀ.

Orquestra Simfònica de les Balears "Ciutat de Palma".

Dia 29. Centre de Cultura Sa Nostra.

JOAN SERRA. Estudi Tímbic II, "A vós, Dona Verge Santa Maria".
Mòdul I. II. III.

Dia 30. Teatre Principal.

ALBERT SARDÀ. Opera de Càmera "L'any de Gràcia", basada en la novel·la del mateix títol de Cristina Fernández Cubas.

Grup "Música d'avui".

Aquest darrer acte fou el més lluit de l'Encontre tant per l'excel·lent qualitat de l'obra com per la nombrosa assistència de públic.

CONFERENCIES

Celebrades totes al Centre de Cultura Sa Nostra.

Dia 28. FLAVIO EMILIO SCOGNA: "Quadri".

Dia 29. JOAN SERRA: "La veu com a mitjà d'expressió".

Dia 30. ALBERT SARDÀ: "L'Eclècticisme en la música contemporània".

Moment de la representació de l'òpera de cambra "l'Any de Gràcia"

PRESENTACIÓ COMPACT-DISC

El proper dia 29 de novembre a les 8.30 de l'horabaixa a la seu d'A.C.A. Son Bielí a Búger, tindrà lloc la presentació d'un compact-disc editat per Unió de Músics amb obres d'Antoni Caimari. L'acte serà presentat per Basilio Baltasar i per Xavier Carbonell.

Al proper número donarem compte d'aquest acte.

 FUSTERIA
Joan Socies

Lluna 154 Tel. 54 05 46 SA POBLA (Mallorca)

 Flèctrica
MAYOR C.B.

ELECTRODOMÈSTICS - LLISTA DE NOCES
OBJECTES DE REGAL - LÀMPARES - TELEVISORS
VIDEOS I ALTA FIDELITAT

Mister Green, 31
Tel. 54 05 84

SA POBLA (Mallorca)

NOVES IMATGES

Fotografia mallorquina d'avantguarda al Museu de sa Pobla

Per Ramon Molina

moment del muntatge de l'exposició

Produïda per Factoria Cultural S.L. i organitzada pel M.A.C de sa Pobla, podrem veure, per primera vegada a Mallorca, aquesta exposició fins al dia 22 de novembre (coincidint amb la Trobada de Pintors).

Són vint-i-vuit obres de 14 creadors mallorquins que ens mostren un ampli ventall de les possibilitats expressives de la fotografia així com una mostra de les tècniques més variades: fotografia documental, fotografia d'estudi, fotocomposició i collage... a més d'una multidisciplinària temàtica que va des de les natures mortes fins al reportatge.

El conjunt, profundament desequilibrat, des del punt de vista artístic, ens mostra tres grans grups d'obres que cal remarcar com a guiatge dels visitants: l'experimentació formal a partir d'un aclaparador domini de la tècnica, les fotografies de Toni Catany en són una bona mostra; la reincidència en llençatges expressius a partir de la connexió amb els moviments clàssics del període d'entreguerres, com per exemple les connotacions surrealistes de les composicions de Czernikowski; i finalment, un bloc heterogeni que integra temàtiques i tècniques variades però que en conjunt no ofereix altra sensació que un *dejà vu* no exempt, això sí, de qualitat. Si ens trobam davant l'avantguarda creativa en fotografia, és per preocupar-nos seriosament pel futur.

ALQUERIA DE SON FERRAGUT

Nova monografia del Pare Obrador

Ha arribat a la revista Sa Plaça un exemplar de la nova publicació de Mossèn Obrador, una vegada més hem pogut comprovar la capacitat de feina i dedicació d'aquest historiador pobler, una llarga llista de publicacions conforma tota una vida dedicada en gran part a l'estudi seriós de la nostra història. La monografia de Josep Obrador és un treball d'erudició històrica però de cap manera mancat d'una calor humana i d'una gran estimació pel tema que tracta, prova d'aquesta estimació es l'ELEGIA PER LA PEDRERA amb que corona la seva publicació, aquesta elegia ens ha realment corprès i no volem deixar de publicar uns versos del seu començament:

Gravera de son Ferragut

"Sa Pobla està de dol per tanta desgràcia.

Tallaren la verda pineda que escalonava la cima.

Cruixiren la roca viva a força d'explosius eixordadors.

Arrencaren el penyalar, unes excavadores sense entranyes,...rebutjades súpliques i plors.

SUPERMERCADO CARNECERIA

Miguel Serra

Plaza Constitución, 6 - Tel. 54 02 45 - SA POBLA

ELIJA LA CALIDAD

EN NUESTRAS SECCIONES DE:

CARNECERIA - CHARCUTERIA - FRUTERIA
ALIMENTACION - LICORES - LIMPIEZA - ETC.

LLEVAMOS MAS DE 25 AÑOS A SU SERVICIO

VIVÓ

**CLASSES DE REPÀS
D'E.G.B.**

**MATEMÀTIQUES I CATALÀ
1r, 2n DE BUP**

C/ Molí, 48 - Tel. 54 03 06
SA POBLA

LA JUBILACIÓ, UNA SORPRESA DESAGRADABLE.

per Parla Clar

Les preocupacions de cada dia ens mantenen tan ocupats que distreim la nostra atenció del demà, sense preocupar-nos d'una cosa tan important com és la jubilació.

Les persones que després de la jubilació han de treure el carro -perquè ens entenguem- solament amb les prestacions de la Seguretat Social, deuen fer una passa cap enrere molt important.

La Seguretat Social és un fet a tenir en compte.

Les pensions de jubilació de la Seguretat Social són una previsió bàsica. La S.S. funciona amb el sistema anomenat de repart, és a dir, la població activa actual financia directament les prestacions o pensions dels jubilats d'avui. El que cotitzam

no s'inverteix ni s'acumula per pagar-nos més endavant la nostra jubilació. La nostra cotització a la Seguretat Social se gasta completament cada any per atendre els majors de 65 anys. Així, els qui pagam, no tenim un dret concret de jubilació.

Per això, el que esperam de la jubilació de la Seguretat Social, reposa damunt la confiança que tinguem amb els joves que pagaran les seves quotes per poder atendre la nostra jubilació. La pregunta és: hi haurà joves suficients a l'hora de cobrar nosaltres, que puguin atendre la nostra jubilació?

El que sí pareix segur és que l'envel·liment de la població tindrà una influència negativa important damunt les nostres pensions de jubilació.

Hem parlat de la problemàtica de la jubilació en general i, a la millor, algú ha descobert que les coses no estan tan ben organitzades com pensava. És el moment de arreglar-ho? Si és així, quines decisions hem de prendre?

Es molt important obtenir un complement a la Jubilació, un

complement a la nostra mida i que encaixi perfectament dins del nostre pressupost i dins les nostres possibilitats.

I on podem trobar aquest complement?

Hi ha, per sort diria jo, companyies d'assegurances que ens ofereixen aquests complements. Els països europeus més avançats tenen assegurada la seva jubilació mitjançant companyies privades d'assegurances perquè allà tampoc la Seguretat Social es una garantia.

Vos vull dir que avui les asseguradores han eliminat ja la lletra petita i que sense cap dubte són avui les úniques que ens poden oferir una jubilació digna, que ens permeti mantenir el mateix nivell de vida que estam duent ara.

El meu consell seria que si un dia un representant d'una companyia d'assegurances truca la vostra porta, dexau-lo entrar i demanau-li informació sobre la seguretat de la vida perquè la jubilació es a vegades...una sorpresa desagradable.

SYP

SERVICIO Y PRECIO SA POBLA

*C/ Doctor Gómez Ulla, 12 - Tel. 54 21 11/13 - Fax 54 20 63
Servei T.P.V. - 07011 SA POBLA - MALLORCA*

AQUELL TREN, AQUELLES FIRES.

per Alexandre Ballester

En l'expressió "ara ve sa fira", d'una cançó popular, hi ha, implícit, un contingut cinètic, una idea de moviment. La fira venia, s'acostava, es movia en el temps. Els nins comptaven els dies, i les nits, que mancaven per a l'esclator anual de les joguetes i dels torrons. A un apropament en el temps, "ara ve sa fira", hi corresponia un apropament en l'espai, "ara ve es tren", car el tren portava la faràndula de firaires i, sobretot, el tren duia "na Simona", personatge conatural amb la fira. Els nins anaven a esperar el tren. A més de l'anècdota hi ha una correlació històrica entre el tren i les fires de sa Pobla, és a partir de l'arribada del tren a la vila que es varen potenciar les fires poble- res.

Certs capítols, episodis, de la història, tenen unes dates prou precises com per concretar-los. Així, a sa Pobla, es pot establir el lapse de servei del tren entre el primer siulet que deixondí les marjals, el 24 d'octubre de 1878 i el darrer siulet, símbol d'incompetències, el dia 1 de març de 1981, varen ésser cent tres anys en què les vies de ferro, un signe de progrés, uniren, diàriament, el poble i la ciutat com un cordó umbilical de correspondència, premsa, viatgers i mercaderies.

Fires i tren, dues vivències poble- res que assoliren la màxima importància des de principis de segle fins als anys quaranta. El tren era l'únic medi multitudinari de comunicació i la fira tenia una autèntica raó d'ésser. Tren i fires, units, en la memòria del temps, per una fotografia antiga. Màquina quieta, dormida, sense els panteixos de vapor del llarg viatge. Persones a l'aire fred de l'estació de sa Pobla, la darrera, o la primera, de la línia. Passatgers, i passatgeres, maquinistes i empleats del tren, destaca, sobre la locomotora, "mestre Pep de s'Escola", Josep Pastor, que coneixia els secrets de les maniobres i els característics siulets de les màquines de tren. Abans de veure-la, pel siulet, ja sabia quina locomotora venia cap a l'estació. Deia, i era vera, que les màquines angleses

haviem el siulet agut, fi; les alemanyes, sec; i les bilbaïnes siulaven en to baix i fort. A l'horitzó de les vies, allà on s'ajuntaven les paral·leles, sorgia un punt negre, fumejant, que venia en ràpida progressió, amb repetits i metòdics siulets. "Ara ve es tren", era l'hora màgica d'anar a esperar el tren, amb ell arribava una alenada de novetats.

La novetat del tren a sa Pobla fou

promoguda, i duita a terme pel polític **Miquel Socias i Caimari** qui, a casa seva i en una sola nit, va aconseguir, amb uns amics seus, cobrir tot el cupó d'accions que la "**Compañia de Ferrocarriles de Mallorca**" exigia per començar les obres del ramal de sa Pobla, el tren sols arribava a l'estació inquera. Durant tot l'any 1877, es realitzaren a bon ritme les obres de fàbrica i d'esplanació des de s'Empalme a sa Pobla. L'estació de **s'Empalme** és situada a 80,10 metres i la de sa Pobla a 23,78 metres sobre el nivell de la mar. L'Ajuntament de sa Pobla va donar tota casta de facilitats a la Companyia, va posar a la seva disposició la gravera d'**es Carnatge**, propietat del municipi. Per part de l'Ajuntament, fou construïda una paret ran del camí de s'Albuferra, tancant així l'àrea dels terrenys de l'estació poble- ra.

A les deu del matí del dia de sant Rafel de 1878 va arribar el primer tren a sa Pobla. La locomotora anava engalanada amb branques verdes, banderes i gallardets. A l'estació s'havia congregat una gernació, autoritats locals i música. Hi hagué aplaudiments, salutacions i estretes de mans, discursos i arcs triomfals. Amb el tren sa Pobla adquiria una nova dimensió, **Ciutat** era més a prop. Aquell any, a les fires poble- res ha hi vengué més gent.

No he trobat la data exacta de l'origen de la desapareguda primera fira, la del primer divendres de novembre sempre que no fos dins la primera setmana, però l'Ajuntament de sa Pobla, en sessió del 24 d'octubre de 1886, exactament vuit anys després de l'arribada del tren, decideix crear dues fires més, sense perjudici de la

que se celebrava des de feia molt de temps, vista la importància que adquiria la població. I es va decidir que aquestes dues noves fires se celebrassin els dos darrers diumenges del mateix novembre, coincidint, els diumenges, amb el mercat local, ja prou concorregut aleshores.

En època de fires era costum que es tancàs l'any agrícola, es renovellaven o finien els lloguers, es passaven comptes i es pagaven factures de tot l'any.

Als primers decennis del present segle, el dia abans de la primera fira, amb el tren de la tarda, arribava un personatge imprescindible, la venedora de castanyes coneguda per "na Simona". Tota l'al·lotgea del poble anava a l'estació per rebre-la i, amb una bulla eixordant, acompanyar-la fins la Plaça. "Na Simona" era una dona grassa i tenia una llengua ben esmolada, tot i ésser amatent. "Na Simona" va desaparèixer tal com havia arribat, sense que ningú no en sabés res. Allà pels anys vint els nins esperaven, inútilment, l'arribada del tren de Ciutat, "na Simona" no va tornar mai més.

Com a personatges jo sols he conegut "**mestre Perico**" i "**l'amo en Lluc**" amb les seves ratetes de cartó. I, anys després, a les fires, i molts de diumenges, assolí un personalíssim renom "**en Penya**", venedor sorprenent, loquaç i hàbil.

S'ha perdut aquell esperit de les fires amb els canvis dels temps. Nous temps, nous estils. Ara ve "sa Fira", però no ve el tren. Tornen noves modalitats de fira, d'exitosa convocatòria, i, tal vegada, torni el tren.

CATÀSTROFE NATURAL A SA POBLA. ANY 1990 (II).

per Joana Fernández i Pere Perelló

Continuant en el tema del mes passat, dividim el que resta en tres apartats:

A. COMPORTAMENT GENERAL DE LA POBLACIÓ.

El fet de ser la inundació un tipus de catàstrofe de les anomenades ESPERADES, va influir en la manera que la població va afrontar aquest fet. En general va prevaler, per damunt tot, la serenitat. Per mitjà dels seus propis ulls i del que arribava pels mitjans de comunicació, la població va veure i percebre clarament els senyals de perill, malgrat ningú arribà a imaginar els límits reals que va arribar a tenir la inundació.

Es va acceptar el perill, perquè hi hagué informació puntual, obtinguda per la pròpia gent (el que veien), o per mitjans audiovisuals. Això va esborrar el factor RUMOR.

Les hores més crítiques varen ser quan les aigües del torrent de Búger arribaren a sa Pobla, la gent va actuar en promptitud, adoptant mesures preventives i de protecció, tant individualment com col·lectiva. Hi hagué ajudes desinteressades, tant humanes com materials, entre veïns o senzillament per aquells que necessitaven força i ajuda.

Malgrat tot, va sortir bé, ja que no hi hagué desgràcies humanes, emperò hem de puntualitzar que la improvisació fou la reina, ja que al respecte no hi havia res previst, és a dir mancava un pla preconcebut d'emergència o de Protecció Civil per coordinar les accions.

B. ACTUACIÓ DE LA POLICIA LOCAL DE SA POBLA.

La tasca principal es va realitzar a les carreteres ajudant als conductors i gent que havia quedat aturada dins els seus vehicles. Les dues patrulles de la Policia Local en tot moment varen treballar de valent, traslladant a la gent cap a la població i, si feia al cas, també als seus vehicles. D'aquestes accions no quedaren dates concretes, ja que no hi havia temps

per escriure números de matrícules o noms de persones, el temps era massa valuós. Així i tot, uns dies després s'arribaren a comptabilitzar més de 40 auxilis a vehicles en 48 hs. Una de les accions de més risc va ser el rescat d'un grup d'escolars que anaven amb autocar en direcció a Ca'n Picafort, i quedaren immovilitzats a uns cent metres del Pont de Son Carbonell. L'aigua passava més d'un metre per damunt la carretera, i gairebé faltà poc per endur-se'n el Land-Rover de la Policia. Malgrat les dificultats, tots els nins restaren fora de perill i varen esser traslladats a sa Pobla.

Dins la població, el que es demanava amb més urgència eren bombes de treure aigua, i la policia no en disposava.

Tot el personal de la Policia va estar de servei, sense tenir en compte ni el cansament ni la son.

Una menció especial mereix la

tasca feta per el Land-Rover, ja que la Policia Local va poder arribar a molts indrets on no hi hagués pogut arribar. I, en algunes ocasions l'aigua entrava per les portes. Així i tot encara treien gent de situacions de risc o perill.

A les oficines de la Policia Local que a les hores es trobaven damunt les oficines de la caixa d'estalvis SA NOSTRA, es va instal·lar un lloc de comandament, informació i coordinació, en el que hi prengueren part les autoritats locals. Desde aquest centre es canalitzaren els treballs i prioritats, i el més important és que tenia una visió del conjunt de la situació.

Donat que les línies telefòniques no funcionaven i gràcies a les ajudes de radio-aficionats es va montar un dispositiu de comunicacions amb les localitats de la comarca, d'aquesta manera pogueren tenir informació puntual del que succeïa als voltants de sa Pobla. Per aquest

motiu seria interessant que la Policia Local tingués un equip de ràdio-comunicació connectat a la xarxa de Protecció Civil de la Comunitat Autònoma.

C. CONSEQÜENCIES I APRENTATGE.

La lluita contra les inundacions es pot fer des de un grapat de fronts. Simplificant podríem dir que uns són preventius, i els altres d'emergència.

Els procediments preventius serien tots aquells sistemes que fan reduir o controlar el més possible les inundacions. Aquí trobaríem la correcció i regulació dels llits dels torrents (feina feta l'any passat als torrents de Muro i Búger/Sant Miquel, per part de la Comunitat Autònoma), i que cal mantenir-la a través dels anys. I per altra part les activitats anomenades de gestió, que no tant sols són responsabilitat de les autoritats, sinó

que tots nosaltres a nivell individual hi tenim molt que veure; com podrien ser: conservació del sol, síquies, reforestació, construccions urbanístiques desmesurades, etc., la llista podria arribar fins a no tirar escombraries o deixalles als llits dels torrents o a les zones que podrien tenir un risc o pas de l'aigua en cas d'inundació. Com són els munts de terra, pedres i fems que hi ha a l'entrada de sa Pobla venint de Búger, que en cas d'inundació els hauríem de arreplegar al Pont de Ferro.

Tots aquests aspectes han de ser contemplats per les administracions públiques corresponents, per tal que una vegada vist i avaluat el risc, s'establesquin els mecanismes preventius per a que disminueixin l'hipotètic risc d'inundacions.

Les tasques de Protecció Civil (on hi podríem incloure la nostra Policia Local) serien les que hem anomenat de procediment d'emergència. Ara bé, per poder disposar d'aquest procediment se necessita un bon pla d'emergència. Aquest pla d'emergèn-

cia seria a nivell del nostre municipi, i no es tracta d'un pla que es fa i ens oblidem d'ell, sinó que és una cosa que en el transcurs dels anys s'ha d'anar actualitzant i modificant segons les condicions.

La millor seguretat és la prevenció. Els esdeveniments del 90 no han de

restar oblidats dins la memòria. Tots i cada un de nosaltres dins el seu redolet sabrà un poc més el que ha de fer. El respecte i la conservació de la natura són les eines més bones i fermes que contam en front de les inundacions. D'aquesta consciència i respecte en DEPENEN TOTS.

**&Massatges terapèutics
&Quiropràxia - Osteopatia
&Reflexologia**

Antoni Fernández Cladera

tècnic diplomad

* Artrosi
* Relaxació
* Ciàtica
* Cel.lulitis
* Migranyes

* Lumbàlgia
* Esportius
* Toricoli
* Stress
* Dolors...

**c/ Escola, 133, 1r.
Tel. 54 23 74
07420 - sa Pobla**

loarjo
C. B.

N.I.F. E07073166

FUSTERIA - DECORACIÓ

Miquel Verdera, 29 - Tel. 54 05 62
07420 SA POBLA (Mallorca)

Sport Sapobla

MATERIAL I PRENDES ESPORTIVES

C/ Major, 42
Tel. 54 04 89

SA POBLA (Mallorca)

214 PREMIS LITERARIS DEDICATS A SA POBLA.

Miquel López Crespí

De primer cal dir que els 214 premis guanyats a Catalunya, València, les Illes, totes les comunitats autònomes, França i Itàlia han servit en tot moment per posar ben alt el nom de Sa Pobra arreu de l'Estat i a qualsevol país europeu.

A totes les entrevistes, fos pels diaris, per la ràdio o la televisió sempre he procurat deixar perfectament explicada la influència decisiva que la vida pagesa d'abans del turisme significaren en la meva formació com a escriptor. S'ha de tenir en compte que la majoria d'autors moderns de les Balears, els noms més importants de la nostra cultura (Antoni Serra, Llorenç Capellà, Janer Manilla, Miquel Ferrà, etc) són homes que ens hem format abans de l'anihilació de Mallorca, venuda per una burgesia inculta i egoista a les multinacionals europees. Una època, no tan llunyana, on potser no hi havia tants de diners ni tants de cotxes, però en la qual la llengua, les cançons populars, les tradicions i costums més vius i arrelats de la terra es conservaven amb amor fora mida. Els homes i dones de sa marjal no tenien carrera, no havien anat a la universitat, però eren més cultes, feren molt més per la defensa de la nostra història i senyes d'identitat que tot aquest exèrcit actual de graduats que només tenen al cap el número del compte corrent i la marca d'automòbil nou que surt per la televisió. Foren aquells homes (els nostres padrins, els pares) qui realment ens educaren en l'amor per tot lo nostre. Per tant, aquell l'alé vital que tenia Sa Pobra els anys quaranta i cinquanta -i ben entrats els seixanta- fou decisiu en la

meva formació, i són aquestes fortes arrels pobleres, sens cap mena de dubte, les que m'han ajudat a obtenir aquest record històric de premis literaris: 214. A vegades els amics, m'ho diuen, mig en bromes mig de bon veres: aviat t'haurem de fer un monument. Però jo no sóc home de monuments. Bones beneïtures! L'únic que m'importa és la feina ben feta. Tot el demés són històries. D'ençà l'any 1973, quan vaig obtenir els premis Ciutat de Palma de Teatre i el Ciutat de Manacor de narrativa, no hi ha hagut ni un any sense que altres guardons hagin arribat des dels indrets més allunyats que hom pugui imaginar. A hores d'ara ja no sabia dir quin dels premis ha estat més decisiu per enfortir la meva vocació. Malgrat que sempre recordis els primers com el que vertaderament t'impulsaren a seguir en la tasca. A partir dels anys vuitanta -concretament des del 1983- la cosa s'ha anat complicant de tal manera que moltes vegades els honors han comparegut de dos en dos, més tard de tres en tres i darrerament de quatre en quatre. Una bogeria! Crec que foren importants, entre d'altres els premis de narrativa JOANOT MARTORELL, JOAN FUSTER, SALVADOR ESPRIU, POMPEU FABRA, CIUTAT DE PALMA i CIUTAT DE VALÈNCIA. En teatre els Premis BORN, de Ciutadella, el CIUTAT DE GRANOLLERS, el del CONSELL INSULAR DE MALLORCA, i CIUTAT D'ALCOI (dues vegades). En poesia ressaltaria -per no allargar-me massa-, el PRINCIPAT D'ANDORRA, MIQUEL MARTÍ i POL, MARIÀ MANENT, RAMON MUNTANYOLA i GABRIEL FERRE-

TER, entre molts d'altres. Aquest és un petit resum de premis obtinguts arreu dels Països Catalans. La llista es podria fer més llarga, però crec que ja hi ha abastament per fer evident on por arribar la constància poblera quan es proposa assolir una fita.

Hem començant parlant de la importància cabdal que Sa Pobra ha tingut en la meva formació personal. I de com han estat els oblidats homes i dones de sa marjal els qui -amb el seu exemple en servir la nostra llengua- m'han ajudat a obtenir els 214 premis literaris que jo he dedicat sempre al seu record. La tenacitat en la feina, no claudicar en cap moment malgrat les dificultats siguin grosses i pareixin insuperables, és la primera lliçó que vaig treure dels poblers. Sovint, quatre babaus fills de bona família -d'aquests als quals els hi han donat les sopes fetes- parlen de no se sap quines "essències superiors" a l'hora d'escriure, com si el treball literari fos un do vingut del cel que només posseeixen quatre elegits. Però a la literatura passa ben igual que a qualsevol feina: no hi ha "inspiració" que valgui. Hom s'ha d'arromangar i posar colzes damunt la taula. Els llibres, les novel·les, les obres de teatre no surten per encanteri del teu cervell. T'hi has de posar, com una pagès que s'aixeca amb la sortida del sol, fins que es pon ben entrada l'horabaixa. "De la feina surt el profit" deia el padrí, els vellets del carrer Muntanya on vaig viure fins a l'adolescència. El treball i res més que el treball continuat és el secret real dels 214 guardons literaris dedicats a Sa Pobra i als poblers.

Bon profit amb na Margalida de Ca'n Patena

per Joan Teixidor

Ben prop de sa plaça, pujant una ben empinada escala hi ha la fonda de can Patena, un lloc agradable on podem fruit d'un bona cuina tradicional mallorquina, hem pujat l'escala i ens han rebut ben cordialment na Margalida i en Guillem.

-Quan s'obrí la fonda de can Patena?

L'any 1919 el meu padrí obrí la fonda que des d'aquell moment ha romàs sempre oberta. Són ja tres generacions que han portat el negoci.

-Quin tipus de clients teniu?

Ve gent de tot tipus, encara que els dies feiners venen majoritàriament viatjants i treballadors, els diumenges ve gent de tots els cantons de Mallorca, tots els dilluns Les Jonqueres Veres, des de fa quasi quinze anys, fan el seu dinar setmanal, pels membres de les Jonqueres feim un Menú especial que nosaltres decidim i mantenim en secret fins al moment d'asseure's a taula, per exemple dilluns passat els férem fideus amb fesols i conill amb ceba.

-Quins dies teniu obert?

Tots els dies llevat del divendres que tancam a les cinc del capvespre fins dissabte que obrim també a les cinc del capvespre.

-Quins plats són els que serviu?

Nosaltres el que feim es Cuina Mallorquina, tant plats més corrents com frit, llengua amb tàperes, pollastre al forn, anguiles, bacallà al forn, etc, així com plats tradicionals mallorquins però que estan una mica oblidats com són: llom amb salsa de poma o de magrana agre; també feim plats per encàrrec com paella, arròs brut, arròs de marjal, fideus amb anguiles. Els diumenges sempre hi trobareu paella.

-Quin preu té dinar o sopar a CAN PATENA?

Ca'n Patena: tres generacions

Tenim un Menú diari per 500 pessetes que cada dia es diferent, el menú de dilluns per exemple va ésser: sopes mallorquines i estofat, a més de fruita, pa i vi. Una menjada normal, sense acollir-se al menú, pot costar unes mil o mil dues centes pessetes.

-Quin és el plat que vos surt millor?

No sabria contestar-te, el que ens demanen més és el bacallà a la mallorquina.

bacallà a la mallorquina

ingredients per a 4 persones

1 kg de bacallà
4 cebetes o 1 ceba
1/2 manat de bledes
1 manat de julivert
1/2 kg de patates
1/4 kg tomàtiques de ramallet
50 grams de panses i pinyons
1/4 litre d'oli d'oliva
2 cullerades soperes de galeta picada

Elaboració

1. Es posa el bacallà en remull dos dies abans i es canvia l'aigua tres vegades al dia.
2. Es tallen les patates a rodanxes després es fregeixen sense passar-se.
3. Es col·loquen les patates en un greixonera, després s'hi posa damunt el bacallà, llavors es posen les verdures, les tomàtiques, la ceba, i se li afegeix un raig d'oli, després s'hi posa damunt la galeta picada.
4. Es cou al forn durant una hora.

bon profit!

FUTBOL.

LA U.D. POBLENSE PER BON CAMÍ

El Poblense, de la mà d'en Nico López, està realitzant una interessant campanya dins del campionat de lliga de III Divisió, en comparació amb la que ens va oferir la temporada passada al llarg de la qual va estar a punt de perdre la categoria que va salvar quasi al final de competició.

Aquest any les coses roden millor per a l'equip que presideix en Francesc Serra i de seguir dins aquesta línia, el Poblense podria aspirar a tenir un lloc per disputar la Copa del Rei la temporada que vé, però encara és molt prest per avançar pronòstics ja que la lliga es molt llarga i poden passar moltes coses.

Però de fet, el Poblense ha aconseguit guanyar tres punts en els seus desplaçaments. Cal destacar la victòria aconseguida a l'Estadi Balear

RESULTATS FUTBOL BASE. JORNADA DELS DIES 7 I 8 DE NOVEMBRE

Categoria Benjamí:

Poblense At., 0
Port de Pollença, 8
Poblense, 5 - Consell, 0

Categoria Infantil:

Poblense, 2 - Badia, 0

Categoria Juvenil

Poblense, 1 - Cardassar, 1

Categoria Cadet.

Poblense, 0 - Xilvar, 1

davant l'At. Balears per 1 a 4 i també l'important empat a un gol que va dur del camp del Portmany, camp realment difícil. Llàstima que la visita de l'At. Ciutadella resultàs negativa pel conjunt blau i grana i perdés el partit per 1 gol a 2.

La victòria aconseguida en front de l'Esporles, a sa Pobla, encara que complicada, va servir per tornar la

confiança als jugadors poblers, els quals estan col·locats en quinta posició a la taula general amb 10 punts. La visita al camp de l'Arenal ha de servir per esperar en certa tranquil·litat la visita del Manacor, líder imbatut, el proper dia 22 de novembre i seguir mantenint esperances de conservar aquests llocs privilegiats de la general.

El Casa Miss-Jotul no va poder passar d'un empat a zero gols al partit que el va enfrontar al Constància d'Inca i el fet de no haver marcat cap gol va privar a l'equip de sa Pobla de sumar un punt, ja que la normativa a 3a. Regional diu que un empat a zero gols no reparteix cap punt als

PRIMERA TRAVELADA DEL CASSA MISS-JOTUL

equips que han arribat al final dels noranta minuts amb empat a zero. No oblidem que les victòries a fora camp compten tres punts.

De totes formes, i després de descansar una jornada, el Casa Miss mantén les mateixes possibilitats de tornar al primer lloc de la general.

El proper partit, el jugarà, el Casa Miss-Jotul, a sa Pobla contra el Campanet.

BASQUET.

El sa Pobla.B.C.. que disputa el campionat dins la Tercera Autonòmica està duent a terme una bona campanya de la mà del seu entrena-

dor Nico Cabrer..Malgrat el primer partit se saldàs amb una derrota al Pavelló de sa Pobla, els nostres representants dins el món del bàsquet han anat recuperant i van sumant victòries que els permet mantenir una bona classificació.

El darrer partit jugat a sa Pobla va ser força interessant i el pobler aconseguien la victòria després d'una pròrroga a costa d'un Hispània que per moments posaren en perill el resultat del partit, però al final la justícia va quedar reflectida al marcador.

BASQUET DE MINUSVALIDS

L'Associació per a la integració de minusvàlids de sa Pobla, Es Grif, està realitzant gestions perquè a sa Pobla, al pavelló del polisportiu, es pugui celebrar un partit de bàsquet en què ambdós equips estaran formats per persones minusvàlides.

Aquesta pot ser una experiència interessant que valdrà la pena anar a presenciar. En el moment de publicar-se *Sa Plaça* es desconeixia la data en què es podria disputar aquest partit.

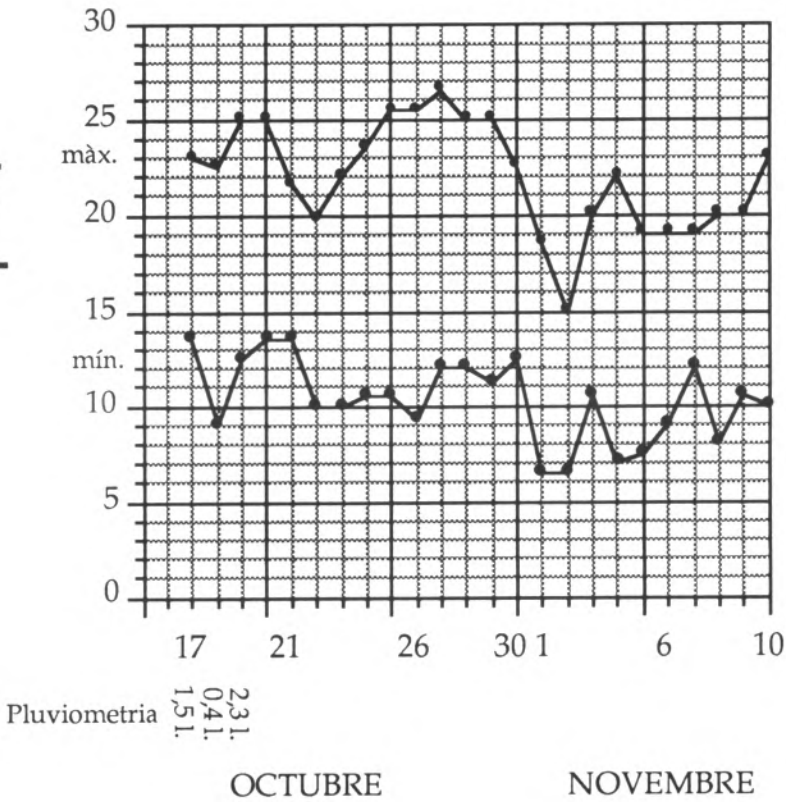
NAIXEMENTS		
agost	19	Coloma Maria Martorell i Serra
	30	Martí Cànoves i Ribes
setembre	4	Pere Antoni Font i Cifre
	5	Magdalena Serra i Bennàssar
	8	Martí Cerdà i Cloquell
	11	Pere Gelabert i Serra
	25	Martí Cantallops i Ciucio
	28	Bartomeu Torrens i Aloy
octubre	1	Virgínia González i Cifre
	1	Josep Ponce i Mir
	3	Caterina Celià i Socies
	4	Simó Gual i Ferragut
	22	Catalina Torrendall i Socies
novembre	5	Antoni Fernández i Company
MATRIMONIS		
setembre	12	Sebastià Horrach i Quetgles
		Maria Dolores Gómez i Serra
	12	Gabriel Oliver i Bennassar
		Margalida M. Socies i Pericàs
	12	Julio J. Moreno i Terrón
		Maria Cladera i Cano
	12	Gabriel Canyelles i Carbonell
		Maria I. Payeres i Buades
	25	Joan Moranta i Serra
		Catalina Pastor i Perelló
octubre	10	Joan Seguí i Cladera
		Isabel Cladera i Serra
	11	Francesc Planes i Mulet
		Miquela Cladera i Canyelles
	24	Rafel Ballester i Socies
		Catalina M. Terrassa i Pons
novembre	7	Francesc D. Roncero i Vidal
		Antònia Muntaner i Bisquerra
	7	Felip Alba i Martorell
		Margalida Cladera i Bennassar
	7	Gabriel Socies i Crespí
		Catalina Canyelles i Fiol

informació facilitada per l'església parroquial i pel jutjat de pau de sa Pobla

Dades facilitades pel centre meteorològic de "Sa Canova"

DEFUNCIONS		
setembre	4	Jaume Font i Reinés
		"Miqueló", 81 anys
	4	Catalina Mascó i Bisquerra
		"Trona", 91 anys
	5	Antoni Cladera i Gost
		"Mendola", 69 anys
	5	Guillem Cladera i Mir
		"Cocou", 64 anys
	10	Bartomeu Payeres i Siquier
		"Porret", 85 anys
	13	Miquel Munar i Crespí
		"Munar", 85 anys
	25	Pere Torrens i Comes
		"Murero", 67 anys
octubre	5	Jaume Mir i Comes
		"Matxet", 82 anys
	8	Arnau Terrassa i Mascó
		"Terrassa", 52 anys
	12	Catalina Rian i Soler
		"Rian", 87 anys
	13	Antoni Ferragut i Torres
		"Maneguí", 65 anys
	16	Guillem Alomar i Calafat
		"Margalidà", 78 anys
	18	Catalina Soler i Serra
		"Escolana", 86 anys
	19	Ramon Caldés i Pol
		"Poller", 81 anys
	22	Rafel Pons i Siquier
		"Curro", 81 anys
	30	Sebastià Siquier Servera
		"Gallet", 90 anys

NOTA DE LA REDACCIÓ: La revista Sa Plaça ha cregut convenient, causa del seu interès i del seu valor literari, la publicació d'aquesta PE-TITA ODISSEA D'UN POBLE escrita per Bartomeu Payeras i Comas; com que la seva extensió ens impossibilita publicar-la tota en aquest exemplar, la completarem en els propers que vagin sortint. La nostra revista vol, d'aquesta manera, fer un merescut homenatge a les nostres marjals i als poblers que les han aixecades.

ODISSEA D'UN POBLE, D'UNA TERRA.

Sota un llençol de saqueta vell, però net,
cosit de quatre sacs de llavor ja sembrada,
de bella matinada, encara el Sol absent.
Primer record de la meua més tendra infantesa.
Allà a Son Puig, finca de les meves arrels
i dels nostres sentiments.

Jo estava dins la caseta, petit sense caminar,
però la terra ja vivia i sentia treballar,
les meves gents, els meus pares, ficats dins la terra,
com agermanats, home i terra, dona i terra.
Primera fita d'un llarg procés d'art i de força,
d'estimació, suors i cansaments.

I pens ara que aquells temps s'han perdut,
el pas implacable de la vida i de la ciència,
canvia el ritme i les maneres de viure i de treballar.
Però crec que és necessari fer un recordatori,
una memòria del testimoni del nostre passat,
perquè la vida marca les persones
i tot el seu esdevenir futur.

Es precis recordar la nostra petita història,
la forma de viure de les nostres gents,
forjadores de poble feiner.
Tradicions i nissaga d'arrels clavades dins la terra.
Treball i terra, vida i sentiment,
eines i esforç, cançons d'alegria i de foc intern.
Matinades i crepuscles de Sol i de llum per un poble.

SEMBRAR

Arada, instrument primer, per sembrar i per collir,
vell mantí, aprimat per constant i ferma abraçada,
de mà callosa i pols segur.

La rella obrint la terra, solcs drets,
ferides esqueixadores, jaç de la llavor.

- Arri Roig!. Ou Roig!. Volta Roig!.

La bístia híbrida, tenaç i obedient,
brida i regnes dominades per l'home,

- Roig, arramba't!
cop de regna suau o violent.

Art dins la terra, orgull per la feina ben feta,
solcs drets, un devora l'altra, tots iguals.
I les amoroses mans posen la llavor dins el solc,
a la distància precisa, segons les sements.
Esquenes encorbades tot el dia, sense desmai,
sols s'aixequen per eixugar la suor,
o per beure aigua de cisterna del gerricó de test,
al final dels llargs solcs.
I canten tonades per rompre el silenci,
per enganyar el cansament.

**ABRAÇA EL SOLC, LLAVORETA,
TREU DEL TEU COR TOT L'AMOR,
PER OMPLIR CAMPS D'ESPLENDOR,
GLORIA I FRUIT PER LA ROQUETA.**

I les arrels acaronades per la terra,
faran créixer el fruit futur.
El Sol cau lentament, pausadament.
Els caps alçats esperen el crepuscle, tornassolat,
el dia ha estat llarg i les forces minvades.
- Ou Roig! au anem.
I les altives i honrades gents de la terra,
acaben la tasca del jorn que se'n va.

I traurà les clavies del forcall, argolles poderoses,
enganxat a la collera, al sellatò, al sofre i la barriguera.
I traurà la clavia de la cameta de l'arada cansada.
I quedaran lliures, bístia i arada.
Un bon morrió de faves reposarà les forces per demà.
Ja damunt el carro,
asseguts al banquet penjat de les baranes,
tomaran al poble, a ritme fadigós i acompassat.
Ja a casa se rentaran en un ribell de test,
peus cansats, aigua calenta.
La dona -màrtir de la família- farà el sopar.
L'aliment compartit damunt la taula de fusta,
comentaran la feina per demà.

I encara la dona tendrà esment per fer ganxet o randa,
per brodar un llençol de creueta,
pel casament dels seus fills.
Infinita paciència i predicció de futur.
Ni una hora, ni un minut,
tot el temps completament aprofitat.
I no s'apaga la seva llum en tota la nit.

**MARE, NOMES N'HI HA UNA
PER ESTIMAR I PER SOFRIR
NO DEIXARA A LA FORTUNA
NI AVUI, NI DEMA, NI AHIR.**

**DONES POBLERES, CASTA FEINERA
DE VIDA INTENSA, VERTADERA,
PER TREBALLAR, LA PRIMERA,
PER DESCANSAR, LA DARRERA.**

SEAT
LA AMBICION DE SUPERARSE

AIBSA

C/. Passatge d'es Tren, 1 - 3 - Tels. 54 22 68 - 54 01 96 - SA POBLA

AIBSA INCA

C/ Toni Maura, s/n. INCA - Tel. Prov. 88 08 57